

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934—1008.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Magyar vezetők

kellene nemcsak a népközösségi központok élére, hanem mindenüvé, ahol magyarok a szervezettség lehetőségének létszámában élnek, tehát minden községbe, minden magyarlakta legkisebb faluba is. Ők képezik az összekötő kapcsot a központ és a tagozatok között, ők azok a vívőerek, melyek a szív központjából az életető és felfrissítő vért az erekbe viszik és a szervezetben elosztják. Vannak-e ilyen vezetők minden községben és minden faluban? Olyan kérdés ez, melylyel komolyan foglalkozni nemcsak tanácsos, hanem parancsoló szükségesség is.

Az utóbbi években divattá lett a nyugati államokban már zsege ifjúkorban kiválogatni és külön nevelni, külön képezni azokat, akik a majdani vezetésre alkalmasaknak és hivatottnak látszanak. Nemrégiben Magyarországon indult mozgalom, melynek célja a legkiválóbb magyar ifjak részére az úgynevezett kitűnőek iskoláját létesíteni. Abban nincs különbség a vélemények között, hogy a vezetésre nevelni kell az ifjakat, de a megvalósítás mikéntjének módjaira vonatkozólag megoszlanak a nézetek. Nem szabad egy-egy gondolatot szalmalángként felkapni, — mondotta az eszmével kapcsolatban Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök, — azután elfelejteni, sőt a gondolat és intenció ellen eszelekedni az életben. A kitűnők vagy tehetségesek iskolája nem nevelne mindig alkalmas vezetőket, de kétségtelenül önhitteteket. Ezenkívül az életben sem egyszerűen tehetségesekre van szükség, hanem arravaló emőerekre. Az arravalóságot pedig nem egyedül a tehetség teszi, hanem más tulajdonságok is vannak, melyek nem kevésbé fontosak. Legalább olyan fontosak az erkölcsi tulajdonságok, mint az észbeli tehetség, éppen olyan fontos az általános műveltség, mint a szakismeretek és a tudásnál is lényegesebb a rátermettség.

Nemzetkisebbségi helyzetünkben még gondolkunk sem lehet arra, hogy — a tervet természetesen viszonyainkhoz idomítva — ilyen vagy hasonló, vezetőket kiképző iskolát létesítsünk. A városokban, ahol nagyobb tömegekben él a magyarság, könnyebb a rátermett vezetőknek a kiválogatása, mint a falvakban. A helyzet az, hogy a falvakból állandóan tart a beszívárgás a városokba, a városok vérét mindig a falvak vérből frissítették fel. A vidéki magyar gazdaközönségnek tehetősebb rétege, mely áldozni tud gyermekei taníttatása érdekében, kicsiny, viszont a gazdaközönségnek szegényebb, de távolról sem értéktelenebb rétegei e téren tehetetlenek. A kisgazdának a gyermek, míg keresetképtelen, csak anyagi terhet jelent, amikor pedig keresőképessé válik, nélkülözhetetlen támasz. Vitathatatlan tény, hogy a parasztságban igen nagy számban vannak vezetésre született, de felszínre kerülni nem tudó tehetségek, akiknek lemaradása súlyos kára nemzetkisebbségi életünknek.

Nem szabad azt hinni, hogy a parasztságban nincsen meg a vezetésre való törekvés. A tanulatlan, de értelmes és okos parasztember igen gyakran látja vagy érzi, hogy azok a vezetőemberek, akikkel ő érintkezik, nem mindig alkalmasak az ő vezetésére. Azt meg tudja érteni a parasztember, hogy a földnélküli tanult ember nem nevelheti földművesnek rosszul tanuló gyermekét, de viszont világosan látja azt is, hogy saját soraiban is vannak olyanok, akiknek kár elkallódnia egy-egy törpebirtokon, vagy talán éppen másnak a tarlóján, mert az Úristen olyan tehetséggel áldotta meg, hogy magasabbrendű hivatást is megfelelően tudnának betölteni. Támogatás és segítség nélkül is vannak olya-

Őfelsége II. Carol király trónbeszédével megnyitotta a parlament új ülészeit

Az uralkodó hatalmas beszédében bejelentette Románia változatlan semlegességét, a békepolitika folytatását, több új törvény megalkotását és elismerően szólt a hadseregről. — A törvényhozás lelkesen ünnepelte a királyt

Bucurestiből jelentik: Őfelsége II. Carol király és a polgári, valamint katonai hatóságok vezetőinek jelenlétében különleges ünnepek közepette nyitották meg a parlament új ülészeit.

Agyülvések jelezték 11.50 perckor, hogy a menet elindult a királyi palotából, az élen Modreanu rendőrprefektus gépkocsijával. A menet áthaladt a Calea Victoriein, a Dâmbovita rakparton egész a kamaráig. A Nemzeti Színház előtti téren strajer-különítmény tisztegett az uralkodónak és a trónörökösnek, a pátriárkia előtt pedig vadász-díszszázad lépett fegyverbe.

Őfelsége, a király és Mihai nagyvajda az előkelőségek és a kormány tagjai kíséretében foglaltak helyet a kamara tanácsstermében, ahol megjelent a tábornoki kar is Argeseanu tábornok, Bucuresti katonai parancsnokának vezetésével. A karzatok és páholyok zsúfolva voltak: megjelentek a külföldi nagykövetek, meghatalmazott miniszterek és a hatóságok vezetői. A törvényhozás tagjai percekig felállva, lelkesen ünnepelték az uralkodót és a trónörökösöt, majd a lelkesedés elmúltával Őfelsége felolvasta a parlament ülészeit megnyitó trónbeszédét:

Románia szigorúan örködik semlegességén

— Nagy meglepés tölt el, hogy a törvényhozás ülészeit megnyitása alkalmával az ország képviselői előtt megjelenhettem. A jelenlegi rendkívül nehéz körülmények között az ország katonai és lelki felkészültsége kezessége a nemzeti vagyon megvédelmezésének és ez a legfőbb feladata ma az egész nemzetnek. E művegrehajtásához együttműködésre van szükség, hogy a nagy nemzeti célokat el lehessen érni és ez kell, hogy vezéreljen ma minden román.

Szenátor urak! Képviselő urak!

Az a vizsály, amely a világ békéjét és a népek együttműködését megzavarta, súlyos kérdéseket vetett fel országunk számára is, mert azok életbevágó érdekeinket érintik. Mi a béke politikáját folytatjuk és Románia a vizsály kitérés után kijelentette, hogy a nemzetközi megállapodások szabályai alapján fennálló semlegességet a legszigorúbban betartja. Ezeket a szabályokat minden körülmények között a legnagyobb realitással, miként a múltban, úgy a jövőben is be fogjuk tartani, mert ez a magatartás felel meg legjobban országunk és a béke érdekeinek és ezt akarjuk szolgálni szüntelenül. Külkereskedelmi téren is ez az elv vezetett és fog vezetni bennünket, mert meg akarjuk őrizni a rendszeres kereskedelmi összeköttetést valamennyi or-

szággal, hogy ilyen módon megkaphassuk azokat az anyagokat, amelyekre a hadsereg felszerelésének kiegészítése és a nemzetgazdaság számára szükség van. Egyidőben kezdeményeztük a szövetségeseinkkel való összeköttetéseink megerősítését és a baráti kapcsolatok kifejtését valamennyi országgal. A Balkán-szövetség belgrádi konferenciája alkalmat nyújtott arra, hogy a megbonthatatlan szolidaritásnak, amely ezeket az országokat egyesíti, bizonyítékát adják. Ezek az érdekek pedig: a béke, a rend és a biztonság. Ugyanez az állandó törekvésünk közeledést eredményezett más hatalmak felé is. Az a meleg fogadtatás, amelyben a román ifjúság vezetőinek Olaszországban része volt, a leglényegesebb visszhangot keltette a lelkünkben és felelőstette bennünk a régi és drága hagyományt. Hasonlóképpen az a baráti fogadtatás, amelyben pénzügyminiszterünknek Szófiában része volt, a legösszetettebb meglepést keltette. A jövőben követendő politikánk is a béke és az összes népekkel való jóviszony kifejtésére irányul. A legnagyobb határozottsággal követjük ezt a célt, de ugyanakkor a történelmi jog alapján megvont határainkat megvédelmezzük és erőnket nemcsak a nemzeti érdekek, hanem az európai civilizáció magas érdekeinek szolgálatába állítjuk.

nok, akik kitörnek a paraszti élet kereteiből, irodalmi és művészeti téren nagy sikereket érnek el, átsapnak olyan hivatásokba, ahol kisebb az ellenállás, de vezetőkké vagy irányítókká nem tudnak válni, mert onnan visszaszorítja őket a szervezettebb és jobban felkészült verseny. Erre is lehet és kell megoldást találni, amint azt Márton Áron, a mélyeséges szociális érzékkel és nagy tudással rendelkező erdélyi püspök is hangoztatta. Nemzetkisebbségi népek még nagyobb szüksége van céltudatos, erkölcsös és modern vezetőkre, mint a többségi nemzetnek.

A nép hivatott vezetői a papok és tanítók lennének a falvakban, azonban a Bánságban na-

gyon kevés a községekben működő magyar pap és még kevesebb a magyar tanító. Vannak azonban a magyar gazdaközönség soraiban okos, a helyzetet ismerő, a körülményekkel számolni tudó, nemzettestvéreink bizalmát bíró arravaló emberek, akik nemcsak tudnak, hanem akarnak is áldozatos lélekkel a közösségért dolgozni. És végeredményben ez a döntő. A Magyar Népközönségnek egyik el nem hanyagolható, igen fontos feladata, hogy ezeket az alkalmas, vezetésre hivatott, rátermett embereket kikeresse, felkattassa és arra a helyre állítsa, ahol legjobban és legeredményesebben szolgálhatják a magyar népi közösséget.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

Az uralkodó elismerése a hadseregnek

Szenátor urak! Képviselő urak!

Helyzetünk nemzetközi téren való megszilárdítására irányuló tevékenységünkkel egyidőben olyan tevékenységbe kezdünk, amely katonai védelmünk megvalósítására vonatkozik. A hadsereg továbbra is kormányunk legfőbb gondját képezi. Az ország minden erőforrását, minden munkateljesítményét, a termelés és az áruforgalom eredményét a hadsereg felszerelésének szolgálatába állítottuk. Az ország lakosságának lelkes segítségével ez az újonnan felszerelt hadsereg lesz legfőbb kezessége függetlenségünknek és határaink sérthetlenségének. A legnagyobb megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy a hazafias lelkesedés áthatott a legszegényebbtől a leggazdagabbig mindenkit és a meghozott áldozatok lehetővé tették, hogy a bevonult katonák hozzátartozóit segíthetjük és ugyanez az áldozatkészség nyilvánult meg a hadseregfelszerelési bonok jegyzésénél. Ezek a tettek örökidőre maradandó megnyilvánulásai a román szolidaritásnak. Ebből az alkalomból elismerésemet és köszönetemet tolmácsolom azoknak a tiszteknek és katonáknak, akik a határokon őrökölnek erőfeszítésükért és pihenés nélküli munkájukért, amelyet kötelességük teljesítése közben végeznek.

TESTVÉRI EGYESÜLÉS AZ UJJÁSZÜLETÉS ARCVONALABAN

Szenátor urak! Képviselő urak!

Ebben a magas és férfias légkörben kormányom teljesíteni tudja majd azt a feladatot, amelyet rábízottam, mert biztosítva vannak az összes feltételek egy gazdag program végrehajtására. A belső vihangok megszűnésével és az összes lelkiismeretes férfiaknak az Ujjászületési Arcvonalon belül való testvéries egyesülése megsokszorozza a megvalósítás lehetőségeit. Kormányom nap-nap után végrehajtja azokat a rendelkezéseket, amelyek célja az ország katonai erejének emelése, de ennek igyekszik az állam átszervezése szempontjából szükséges reformokat sürgősen megvalósítani az új alkotmány keretein belül. A háború következtében megingott a gazdasági egyensúly és ezért nemzeti gazdaságunkat át kell alakítani ehhez mérten. Elsősorban a termelési problémákat kell megoldani. Az ország általános gazdaságának valamennyi ágát olyan módon kell megszervezni, hogy ne csak sokat termeljenek, hanem racionálisan dolgozzanak, hogy minden szükségletet fedezhessünk és olyan forrásaink legyenek, amelyek a különleges költségeket biztosíthatják. E programban elsősorban a mezőgazdaság foglal helyet. A földművesek érdekeit összehangba kell hozni az általános gazdasági érdekekkel és meg lesz oldva az a súlyos probléma is, amely a mezőgazdasági és ipari termékek árának aránytalanságából ered. Különös figyelmet fordítunk a köztisztviselők fizetésének rendezésére, ami még ebben a pénzügyi évben megoldást nyer. Ez a fontos reform meg fogja állapítani azokat az igazságos elveket, amelyek a tisztviselői kar anyagi helyzetének javulását eredményezi. A szociális politika megvalósítása terén kormányom részére széleskörű tevékenység nyílik, mert az eddig is hozott munkástörvények és a szociális igazságok kell, hogy irányítsák ezen tetteinket.

KIELEGÍTŐ A PÉNZÜGYI HELYZET

Az általános költségvetés egyensúlyának biztosítására és nemzeti pénzügyünk védelmére is megfelelő intézkedések történnék. A pénzügyi helyzet az óvatos intézkedések következtében kielégítően fejlődött és elegendő fedezet mutatkozott az állam általános kiadásainak és a katonai előkészületek költségeinek fedezésére. Az új költségvetésben új kiadások is szerepelnek és új pénzügyi áldozatokra is szükség van. Kormányom kénytelen a hadseregfelszerelés szükségleteinek fedezésére újabb áldozatokat kérni az országtól és biztos vagyok abban, hogy azokat ugyanolyan hazafias megértéssel fogadják, mint ahogyan eddig is meghozták azokat az áldozatokat, amelyekre a béke és a nemzeti örökség megvédése céljából szükség volt.

ALKOTMÁNYREFORM ÉS ÚJ TÖRVÉNYEK

Szenátor urak! Képviselő urak!

Kormányom Önök elé fogja terjeszteni mindazokat a törvényjavaslatokat, amelyekre szükség van, hogy az új alkotmány keretein belül végrehajtandó reformokat megoldják. Kevés törvényre van szükség, de ezeket a törvényeket alkalmazni és tisztelni kell és ez a dognak kell, hogy vezesse a jövőben állandóan a kormányzati tevékenységet.

A céhek átszervezésének törvényjavaslata mellett tárgyalás alá kerülnek a jelenlegi ülés szakon: az általános költségvetés, a bevonultak családtagjainak segélyezéséről szóló törvény, amely állandó segélyt biztosít a fronton szolgálatot teljesítők családtagjai számára, a rendőrség és az állambiztonsági szolgálati alkalmazottak szakszerű előkészítésére vonatkozó törvénytervezet, a közsegélyről szóló törvénytervezet, amely sikerülni fog a szükséglet szenvedők megsegélyezése, a tanítás általános megszervezéséről szóló törvénytervezet, az orvosi kamarák átszervezésére vonatkozó törvénytervezet, a helyi közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvénytervezet, amely megszünteti a formaiasságok terhét és végül a munkabíráskodás egységesítéséről szóló törvénytervezet.

Szenátor urak! Képviselő urak!

Meg vagyok győződve arról, hogy kötelességüknek fogják tartani kormányomat minden erejükkel támogatni kötelességének teljesítésében. Hasznos munkát kívánok és kérem a Mindenható, hogy áldja meg az Önök működését. Az ülészakot megnyitottam jelentem ki.

A SZENATUS ÜLÉSE

A szenátus ülését Argetoianu elnök délután 4 órakor nyitotta meg és az elnöklő királyi tanácsos a következőket mondotta:

Welles Sumner megérkezett Párisba

Az amerikai államférfi a jövő héten Londonba megy, ahol néhány napot időzik. majd ismét Rómába megy

Welles Sumner helyettes államtitkár délelőtt 10 órakor érkezett meg Párisba. Délelőtt 11 órakor kihallgatáson jelent meg Lebrun köztársasági elnöknel. Hír szerint Welles rövid táviratot intézett Roosevelt elnökhöz, amelyben összefoglalta főbb vonalokban az eddigi megbeszéléseit. Hazaérkezése után szóbelileg részletesebb jelentést fog előterjeszteni.

Ugyanazzal a vonattal, amellyel Welles Sumner Párisba utazott, érkezett a francia fővárosba Kennedy londoni amerikai nagykövet, aki washingtoni útjáról most tért vissza állomáshelyére.

A csütörtök reggeli francia lapok nagy figyelmet szentelnek Welles Sumner párisi látogatásának és tovább folytatják az Olaszországba irányított német szénre kimondott tengerzár kommentálásait.

A Petit Parisien üdvözlöi az amerikai külügyi államtitkárt és hozzáteszi, hogy Franciaországnak nincsen semmi titkolni valója.

Franciaországban a legcsekélyebb nyomást sem lehet megtalálni a hódítási vágnak

— írja a lap. Welles ezt nagyon jól tudja.

A Le Figaro megjegyzi, hogy Welles Franciaországba való érkezésével önálló véleménnyel bíró szabademberek országába tette a lábát. A szélső jobbtól a szélső balig minden francia egy véleményen van az életfontosságú kérdésekben.

A Le Matin ezeket írja: Welles Sumnernek meg kell értenie, hogy alig háromnegyed évszázad alatt Franciaországot Németország három ízben támadta meg.

Franciaország azt akarja, hogy ez a támadás az utolsó legyen és a jövő békeje biztosított legyen.

A Le Jour a német szénre kimondott angol tengerzár ügyével foglalkozva kijelenti az nem egyéb önvédelemnél. A lap reméli, hogy Róma és London megegyezést talál az ügyben.

Wellest a jövő hét elejére várják az angol fővárosba, ahol 3—4 napig fog tartózkodni, mielőtt visszautazik Rómába, ahol újból tanácskozik majd Mussolini miniszterelnökkel. Londonban Chamberlain miniszterelnök villásreggelit, Halifax külügyminiszter díszlakomát ad tisztelőtére.

György király külön kihallgatáson fogadja Roosevelt küldöttjét,

aki találkozni fog az ellenzék vezéreivel is.

A newyorki Sun szerint Welles küldetése a béke felé vezető első lépés, amelynek befejezése után Rooseveltnek döntenie kell, hogy magán, vagy nyilvános szöveget bocsásson-e ki a hadviselőkhöz. Úgy tudják amerikai politikai körökben, hogy sokkal komolyabb tanácskozások folynak a színpalak mögött a béke érdekében, mint azt a közönség gondolja. Nem volna meglepő, ha Welles látogatása után néhány hét múlva további békelépések következnenek.

Párisból jelentik: Welles Sumner csütörtökön

Ne felejtse el, hogy egy üveg FERNET BRANCA a zóna területén csodákat művel

— A szabályok értelmében le kell folytatnunk a tisztikar megválasztását, azonban a szenátus bizottságait a törvényhozás egész időszakára megválasztották, így tehát meg kell választanunk az elnököt, az alelnököt, a titkárokat és a háznagyokat.

Több közbeszólás hangzott el: „Önt választjuk meg ismét.”

Ezután ismét közfelkiáltással Argetoianut választották meg a szenátus elnökévé. Mircea Canciov teljes megelégedésének adott kifejezést az újválasztás fölött.

ÜNNEPI ISTENTISZTELET A SZÉKES-EGYHÁZBAN

A parlament ünnepélyes ülését megelőzően délelőtt 11 órakor hálaadó istentisztelet volt a pátriárkatus székesegyházában, a parlament megnyitása alkalmával. Az istentiszteletet Nicodim pátriárka szolgáltatta nagy papi segédlettel, Tatarescu kormányelnök, királyi tanácsos, Vaida-Voevod Alexandru, a NUF elnöke, királyi tanácsos, valamint a kormány és számos politikai, úgyszintén katonai előkelőség jelenlétében.

az amerikai nagykövetségen fogadta az újságírókat, akiknek az alábbiakat mondotta:

— Európai utazásomnak célját és természetét világosan kifejtette az Egyesült Államok elnöke, a midőn utamra elindultam. Olaszországban, Németországban, Franciaországban és Angliában tett, illetve teendő látogatásaim kizárólag azt a célt szolgálják, hogy jelentést tehessek az elnöknek az európai helyzetről. Kormányom nevében semmiféle javaslatot nem tettem és kötelezettséget nem vállaltam.

Welles csütörtökön délután kihallgatáson jelent meg Lebrun köztársasági elnöknel, majd Daladier miniszterelnökkel folytatott megbeszélést. Az amerikai megbízott vasárnapig marad Párisban, a honnan repülőgépen folytatja útját az angol fővárosba. Hazautazása előtt néhány napot még Rómában tölt. Párisi tartózkodása folyamán, az amerikai külügyi államtitkár a lengyel kormány és a cseh-szlovák kormány több tagjával is tanácskozik. Arra a kérdésre, hogy Benessel fog-e találkozni londoni tartózkodása folyamán, kijelentette, hogy programja még nincs összeállítva. (Radór.)

SCALA

MOZIBAN

2 SLÁGER 1 MŰSORBAN

ROBERT TAYLOR legújabb és legszebb filmje:

Sport és szerelem

és a legújabb és legjobb humoros film:

Stan és Bran mint repülők

Előőrs harcok és felderítő tevékenység a nyugati fronton

Német hivatalos közlemény a semleges hajók elleni támadások szükségességéről. Ujabb gazdasági megszorítások Franciaországban

A német hadijelentés a következőket tartalmazza: Nyugaton semmi új nem történt. A német repülőgépek folytatták felderítő útjaikat Anglia felett. Március hatodikára virradó éjszaka több angol repülőgép behatolt a német öböl fölé és elszállt Németország északnyugati partjai mentén is. Egy angol repülőgép dán terület felett is elszállt.

A Havas-iroda haretéri jelentése a következőket tartalmazza: A Moseltől a Rajnáig kisebb helyi jelentőségű események voltak, de a front többi szakaszán teljes nyugalom uralkodott. A Moseltől keletre a németek támadást intéztek egy előőrsi állás ellen, de visszaverték őket. A kedvezőtlen légköri viszonyok gátolták a repülők felderítő tevékenységét. Az angol gépek felderítő utakat végeztek a német öböl, valamint Németország északnyugati területe felett.

A NÉMET REPÜLŐK NEM LÖNEK GÉPFEGYVERREL A MENEKÜLŐ TENGERÉSZEKRE

A Német Távirati Iroda jelenti: Hivatalos helyről közlik: A külföldi sajtó több ízben vádolta a németeket azzal, hogy repülőik semleges hajókat támadtak, vagy pusztítottak el, anélkül, hogy számot vetettek volna azzal, hogy az ilyen semleges hajók önszántukból haladnak az ellenséges hadihajók kíséretében, vagy pedig kényszerítve voltak arra, hogy ilyen kíséretben haladjanak. A másik vád az volt, hogy német repülők gépfegyverrel tüzelnek a már súlylyedő hajók személyzetére. Hivatalos helyen megállapítják, hogy

ezek a vádak nem egyebek rosszindulatú rágalomnál.

Egy repülőgép személyzete, amikor a tenger felett repül, nem tudja megállapítani, vajjon a

semleges hajó akaratából, vagy kényszerítő körülmények között halad egy ilyen ellenséges konvojjal. A repülő nem tud megállapítani egyebet, mint azt, hogy ellenséges hajó kíséret halad alatta, amelyet a nemzetközi jogok alapján joga van megtámadni. Ha a támadás véletlenül azt a semleges hajót éri, amely kényszerítve volt arra, hogy a kísérettel menjen, ez nem a támadó bűne, hanem azé a hadviselőé, amely

a semleges hajót kényszerítette a konvojban való részvételre.

Az összes repülők, amelyek az Északi-tenger felett működnek, szigorú parancsot kaptak, hogy ne támadjanak meg semleges hajókat, amelyek nem mennek konvojjal, vagy amelyek nem viselnek ellenséges érülettel. Rágalom a másik vád is, mert a német repülők, vagy hadihajók semmi esetre sem tüzelnek a bárkába szállt elienségre, vagy semleges hajók matrózaira. Ez éppen ellenkezőleg az angolok szokták megtenni, és a németekkel ez a haremódor nem fér össze.

ELSÜLLYEDT HAJÓK

Amszterdamból jelentik: Egyelőre még semmit sem tudnak a Grutto nevű 920 tonnás hajó sorsáról, amelynek kedden kellett volna a rotterdami kikötőbe megérkeznie. A hajó az egyik angol kikötőből indult el nagyobb áruakománnyal. Az egyik holland hajó az Északi-tengeren egy üres mentőcsónakot talált, amely állí-

Hollandia nem fegyverzi fel kereskedelmi hajóit

A Stefani-ügynökség jelenti Gibraltárból: Egy angol hadihajó parancsnoka közölte, hogy a cadixi öbölben elsüllyesztett egy német tenger-alattjárót. Ez a bejelentés nagy meglepetést keltett tengerészeti körökben, mert eddig mit sem tudtak arról, hogy ezen a vidéken német tenger-alattjáró tartózkodik.

Mayski londoni szovjet nagykövet szerdán megjelent a háborús gazdasági minisztériumban, ahol a Selemor nevű szovjetgőzös ügyében tárgyalt. Ezt a hajót ugyanis az angol hajók elfogták és a honkongi kikötőbe szállították, hogy megvizsgálják a tartalmát. A hajó Wolfram-égőket szállított és Vladivosztkba tartott.

Londonból jelentik: Mindezeidig még semmiféle értesülés nem érkezett Londonba, amely megerősítené azt a hírt, mely szerint a 7360 ton-

nás Seattle nevű német hajót, amely a holland-guyanai Willemstadból indult el, angol hadihajó feltartóztatta és elkobozta volna.

A Charles Meyer nevű hajót kikötőbe vontatták. A hajó komoly sérüléseket szenvedett egy robbanás következtében, amelynek okát nem lehetett megállapítani.

A Queen Elisabeth nevű angol óceánjáró, amely több, mint valószínű, hogy pénteken délelőtt érkezik Newyorkba, ugyanazon a helyen köt ki, ahol a szeptember óta tartózkodó Queen Mary angol és a Normandie francia óceánjárók horgonyoznak.

Hágából cáfolják azt a hírt, amely szerint a holland kormány szándékában állna a holland kereskedelmi hajókat felfegyverezni, azon támadások miatt, amelyeket német repülőgépek hajtottak végre holland kereskedelmi hajók ellen.

Tengeri csata Norvégia közelében

Oslóból jelentik: Az Arbeider Bladet jelenti, hogy szerdán a kora délutáni órákban nagy ágyúzást hallottak a tenger felől a berlevardi kikötő közelében. Ez a kikötő Északnorvégiában van és innen látni lehetett több nagy hadihajót, de nemzetiségüket megállapítani nem tudták. A berlevardi kikötő 100 mérföldnyire fekszik Pétamótól északnyugatra.

TAKARÉKOSÁGI INTÉZKEDÉSEK FRANCIAORSZÁGBAN

Párisból jelentik: Reynaud pénzügyminiszter a kamara pénzügyi bizottsága előtt beszámolót tartott az államkincstár helyzetéről és a február 29-én kiadott gazdasági természetű törvényrendeletekről. A pénzügyminiszter szerint Franciaország pénzügyi helyzete kitérő

és az államkincstár minden tekintetben megfelel a mozgósítás és a háború folytatása céljából szükséges kiadások előteremtésének. Igazolni kívánta a néhány nappal ezelőtt elrendelt takarékosági intézkedések helyességét, mert erre szükség volt, miután

a háború következtében a termelés és a fogyasztás közötti egyensúly megbillent.

Reynaud ezután közölte azokat az intézkedéseket, amelyek a termelés növelésére szükségesek voltak, különösen a mezőgazdaság terén, ahol a munkáskéz hiánya miatt a fogyasztást csökkenteni kellett. A kormány el van határozva arra, hogy a legnagyobb eréllyel hajtja végre intézkedéseit, miután arra gazdasági és pénzügyi szempontok miatt szükség van.

A céhtörvény megalkotásánál a magyar kívánságokat figyelembe veszik

Kolozsvári tudósítónk jelenti: Szerdán Kolozsvárot tartózkodott Szász Pál dr. szenátor, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, akivel kolozsvári munkatársunk rövid beszélgetést folytatott. Szász Pál dr. többek között elmondta, hogy a leglényegesebb kérdés, amellyel az utóbbi időben foglalkozott, a

a céhtörvényvel kapcsolatos magyar követelések teljesítése

volt. Erre vonatkozóan egyébként Argetianutól, még annak miniszterelnöksége alatt ígéretet kapott.

Most olyan értelemben tárgyalt a kormánnyal, hogy a törvény megszövegezésénél a gyakorlatban is alkalmazható legyen. Ezenkívül közbenjárta, hogy az összpontosításon lévők hozzátartozóinak a segélyeket kiasszák. Végül tárgyalásokat folytatott Gafencu külügyminiszterrel és több alkalommal Dragomir Silviu kisebbségi miniszterrel is. Szász Pál dr. különben szerdán éjszaka visszautazott a fővárosba és csütörtökön délelőtt megjelent a parlament ünnepi megnyitáson.

CAPITOL moziban ma

Izgalmas bűnügyi film, a főszerepekben Willy Forst, Gustav Diesel, Trude Marlen és Paul Hörbiger

APOLLO moziban ma

Gibraltár

Szenzációs képmű, a főszerepekben Vivian Romance, Erich v. Stroheim és Roger Duchesne

A TAVASZI VETÉS ÖSZRE ÉRIK...
...míg az Állami Sorsjáték ma megvásárolt sorsjegyének a gyümölcsét már március 15.-én és 18.-án élvezi, amikor az Állami Sorsjáték két sorozatának a húzása lesz.

Vásároljon SORSJEGYEKET a

Colectura OFICIALA SI ADECIUNOR RURALE P.T.T.

elárusítóinál.

Főelárusító Temesvár és Bánság részére: Colectura Oficiala Temesvár, Bul. Ferdinand 1/a. Tel.: 31-05.

Anglia a szénblokáddal nem akarja sérteni Olaszország érdekeit

Az elkobzott szenet a háború végéig visszatartják. Az angolok élelmiszerért hajlandók szenet szállítani az olaszoknak

Londonból jelentik: Az angol lapok hangsúlyozzák, hogy az olasz tiltakozó jegyzékre adandó angol válasz megállapítja, hogy Anglia nem szándékosan megsérteni az olasz érdekeket. Anglia azonban el van szánva, hogy igénybe vegyen minden olyan eszközt, amely a tengerzár tökéletes eredményességét biztosítja.

A Times azt írja, hogy Anglia mindent elkövet azért, hogy a tengerzár következtében a semlegeseket ért kellemetlenség minél kisebb legyen.

A Daily Telegraph szerint Anglia kész Olaszországnak szenet szállítani, ha cserében ipari termékeket, elsősorban repülőgépmotorokat és hadianyagokat kap.

Más olasz termékeket is átvenne Anglia, amelyet részben szénrel fizetne.

A Daily Mail kiemeli, hogy a szövetségesek nem engedhetik meg leghatásosabb fegyverüktől, a tengerzárától megfosztani magukat.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség

közi, hogy az angol kormány csak néhány napon belül fogja eljuttatni válaszáat a német szénzállítás ügyében átadott olasz tiltakozás ügyében.

Szerdán este különben hivatalos jelentést adtak ki arról, hogy a dugárú ellenőrző bizottság elrendelte a nyolc olasz hajó rakományának vizsgálatát. A kilencedik hajót, a Nordeot szabadonbocsátották, mivel megállapították, hogy ez a hajó a hollandiai kikötőt még március elseje előtt hagyta el és az úton egy géphiba akasztotta meg.

A dugárúellenőrző bizottság úgy döntött, hogy a nyolc olasz hajó szénrakományát visszatartják a háború végéig. Ha beigazolódik, hogy ez a szén olasz, vagy más semleges ország tulajdona, úgy a rakományokat a tulajdonosok rendelkezésére bocsátják, ha viszont kiderül, hogy német tulajdon, úgy a békeszerződés pontjai alapján intézkednek felőle.

(Rador.)

A megerősödött finn légi haderő sikerrel veri vissza az orosz támadásokat

Helsinkiből jelentik: A Reuter hírszolgálati iroda katonai munkatársa kiemeli azt a tényt, hogy a finn légi erő mind nagyobb szerepet kezd játszani. Az oroszoknak a Karéliai földszorosban elért sikertelenségei jórésztben a finn repülőknél tulajdoníthatók. A felderítő repülések következtében a finnek megakadályozták az oroszok váratlan támadását a Viipuri—helsinki vasútvonal ellen. A finn légierők gépfegyverrel támadták meg az orosz csapatokat, amikor azok a tó jegén akartak átkelni.

Stockholmból jelentik: A legutóbbi értesülések alapján az a hír terjedt el, hogy az oroszok legutóbbi támadásait a Finn-öböl jegén az esztországi támaszpontjaikról indították el.

Háromszáz főből álló svéd munkáscsoport indult szerdán este Finnországba. A távozókat az állomáson nagy lelkesedéssel ünnepelték. A svéd munkások a katonai szolgálatot teljesítő finnek helyét töltik be a hadianyaggyárakban.

LEGUJABB SPORT

Jól szerepelnek a román versenyzők az isztanbuli birkozóbajnokságokon

A Balkán görög—római birkozóversenyeket Isztanbulban rendezik meg és azokon Románia, Törökország, Görögország és Jugoszlávia versenyzői vesznek részt. A román versenyzők az eddigi küzdelmekben nagyon jól szerepeltek, sorozatos győzelmeket arattak, sőt Tózsér a pehelysúlyban meg is szerezte a Balkán bajnoki címet. A román versenyzők eddigi eredményei a következők:

Könnyűsúly: Horváth, román győz Georgion görög, majd Hopek jugoszláv ellen.

Pehelysúlyban: Tózsér román győz Mogoljak, jugoszláv, majd Suad török ellen. Tózsér ezzel a

győzelemmel súlycsoportjában megszerezte a bajnoki címet.

Könnyűsúly: Horváth II. román győz Markus jugoszláv, veszt Filipisz görög ellen. Welter súly: Deluka jugoszláv győz Cretu román ellen. Középsúlyban: Cocos román győz Ivanovits jugoszláv ellen, majd Kambafisz görög ellen. Kisnehézsúly: Szilágyi román győz Karavias görög ellen, veszt Musztafa törökkel szemben. Nehézsúlyban: Susaba román győz Poukamisas görög ellen, veszt Gerovác jugoszláv ellen.

Párisi divatlevél

Írta: ANNETTE SAUGER

Páris, március hó. Asszonyom! Ön bizonyára észrevette, hiszen mi nők minden apróságot megfigyelünk, hogy a nagy párisi divatmesterek előszeretettel valósítják meg kollekcióikban a levegőben lógó ötleteket és női kívánságokat. A mostani hóvirágos, téli utó- és tavaszi előszezonban hirtelen feltűnnek a zsebek, amelyek úgy számban, mint térfogatban jelentősen megnövekedve foglalják el helyüket a legkülönbébb női kosztümökön. A híres divatmesterek, már az ősszel előrevetítették a zsebek térhódítását, amíg azonban akkor ezek szimmetrikus szabásuak és elhelyezései voltak, ma legváltozatosabb tere nyílik a kreatív fantáziának. Jeanne Lanvin ezer új formában használja fel ezt a közismert és egyszerű, de mégis annyira hatásos díszítést. Így a legkülönbébb szabásban és elhelyezésben láthatjuk őket, csak a kabát egyik oldalán, srégen és egymáson, a zsebek fedőlapjai színesek és szabásuk tág teret nyit a fantáziának különféle mértani szabálytalan alakokkal díszítve. A legnagyobb és a legmerészebb újítás abban van, hogy a zsebet mind hátrább tolják és egyes modelleken nyílásuk egybe esik a hát-közép vonalával. Gyakran igen szélesek, ilyenkor egy középre elhelyezett gomb a kettéválasztás benyomását kelti. A szegélyezésre használt prém és pikkészatten anyagok még inkább kiemelik őket. A kabátkákon és kabátokon elhelyezett feltűnő zsebek mágnasszerűen vonzzák a tekinteteket és egészen újszerű összenyomást keltenek.

Talán ismét visszatérünk ahhoz a törekvéshez, hogy kiemeljük hátulról is az alak karcsúságát? Könnyen lehetséges, mert mindenütt találkozunk azzal a törekvéssel is: a csipőhajlatot minél keskenyebbé tegyék, művészi szabásformák, plisszék, behúzások segítenek megvalósítani ezt a törekvést. A kabátkák és kabátok szorosan tapadnak a felső combra. Sem revert, sem gallért nem viselnek.

A ruhák és szoknyák nagyon rövidek, csak egész kicsit takarják a térdet, teljes plisszirozás, vagy gyenge harang-betét emeli az ifjúság benyomását. Egyszínű szoknyához, stráfos kabátka vagy fordítva a legüdebb viselet. Tengerkék-fehér, vagy fekete-fehér színű, szépszövésű nyakkendők vidítják az egyszínű szövetek hatását. A gombok kérdése szintén egyike a legfontosabb divat problémáknak. Egész nagy gombokat látunk a sportruhákon, ezek elől, végig elhelyezve emelik ki a ruhát és annak viselőjét. Azután egészen kicsiket is használnak, a melyeket szintén le végig helyeznek el. Ragyogó, fényes gombok vonzó díszítését képezik a jól szabott kabátkának.

Ismét divatosak a nagyanyáink által annyira kedvelt keresztcszemes díszítések, matt színekben, selemlyem vagy gyapjufonalból varrva ott látjuk a galériakon, ruhaujjakon, mandzsettákon.

A délutáni ruhák uja gazdagon puffos, azonban csak lent a csuklónál és így még jobban kiemelődik a mell keskenysége és szemvidítőan harmonizál a széles szoknyával. A bőrvövek kétszínűek. Nagy, fehér gallér, színes, flitterrel díszített széles plasztornok (a kedvenc színek: halvány és tengerkék, lila, zöld, téglavörös, szürke, fekete) és az öv mellett vidáman lógó, zsákszerű zsebecske egészíti ki a tökéletes eleganciát.

Hosszú kepek váltakoznak keskeny és csipőben szűkülő kabátokkal. Ezek közül soknak felső része szövet, míg alul pikkészattenban folytatódik.

Az estélyi ruhákat kétirányzat uralja. Az egyik hosszú, keskeny, magas slusszal (princesse szerű), mintegy csipőre öntött, gazdagon húzott és díszített övvel, kivágása szegletes és keskeny szalagok tartják. Erre gazdag hosszú és teljesen rántalan belépő borul, melyet elől és az ujjain hátul flitterek díszítenek. A másik, egymásra boruló (spanyolos) fodrokkal díszített, lenn bokánál túll betéttel, amely a földet seprí és fenséges, kelet meséire emlékeztető uszályban végződik.

Minden nappali és estélyi ruhának meg van a maga különleges hajviselete. A kalapok főként magas tetejűek, turbán, virág, vagy flitter díszítés. Mindeniket teljesen a homlokba húzva viselik, sem elől, sem hátul nem látszik ki a haj. A fátyol leér a vállakig.

Szerkesztői üzenetek

Előfizető fia, Búziás. Beküldött verse nem ült meg a mértéket. Olvasson sokat és tanulmányozza a verstani szabályokat, akkor idővel talán ír köztársasági alkalmat is.

Turku, a föld színéről elsepert finn város

40 fokos hideg, állandó sötétség, örökös légiriadó, földalatti óvóhely
— ez ma egy finn helység életének keresztmetszele

Az elmúlt nyáron jártam első ízben Finnországban. A béke korszakának utolsó nyara volt ez. Varsóból jöttem. Ott is nyar volt, de éreztük, hogy ennek a nyárnak a napja vérben fog leledni. Éreztük, hogy a falragaszokat: „Ne engedjük a mi tengerünket“, az általános mozgósítás hirdetései fogják felváltani. Szomorúan, de a végzet elkerülhetetlenségének tudatában láttuk közeledni a vész fekete felhőit.

Nem így itt fent Északon. Finnország számára 20 év előtt kezdődött az élet. Ezek a hatalmas háztömbök a fővárosban — Helsinkitől Petsamoig elszórva, sok-sok kis munkásház, mintaszerviz iskola, kórház, turistaszálló — az új ipartelepek és bányák — mind, egészen a mai művészet egyik legmarkánsabb alkotásáig, a helsinkii parlamentig, a legutolsó években keletkeztek. Mintha a gránitból nőtt volna ki, olyan erős izmokkal, annyira kemény akarattal harcolt itt az ember a természet ellen. Harcolt a hideg, a sötétség, a talaj fukarsága ellen.

És már-már győzött. Azt, ami még hiányzott neki, elhozta a tenger, amely hátán hordta idegen országok felé esereve a finnek zöld aranyát — a fát. Az ember szemlátomást újabb és újabb területekre terjesztette ki hatalmát és ezzel a modern civilizációt. Finnország fejlődése már csak Amerikáéval volt összehasonlítható.

A MÁRTIR TURKU

Most egy sötét vonat sötét fülkéjében ülök Helsinki és Turku között. Lassan, egyhangúan baktatunk előre. Künn csak a hó világít és valahol a sűrű felhők mögött a hold sápadt fénye. Fehér a táj, fehérek az erdők fenyőóriásai, fehérek a gyéren elszórt kis házikók is. 1940 szigorú telében vagyunk. Háború van — a megpróbáltatások ideje.

Áthaladunk néhány álmón. Mindenütt sötétség. Csend. Utasok szállnak le, új felszállók érkeznek. Csend. Kísérteties csend. Künn csak a hó világít és még sűrűbb felhők mögött valahol elbújva a hold.

Megindul a vonat. Kúszik előre, mint a fekete hernyó a kísérteties fehér éjben. Sötét gyomrában emberek álmodnak az utolsó tavari napsütéséről — emberek félnek, hogy esetleg bele kell hasálni a hóba 40 fokos hidegben.

második hatalmas filmjét mutatja be március hóban

A HÁROM TESTŐR

D. u. 3 órakor 17 leies helyárrakkal:

Broadway rózsája

PARAMOUNT HIRADÓ

Menetrendszerint már régen Turkuban kelencne lennünk. De a néhány órás menetidőhöz most hozzá kell adni egy óra — és azután még egy óra késést. Most azonban megérkezünk. Tizenegy az óra. Sötétség, vastag pelyhekben, lassan hull a hó. A háború körlehetetlen törvénye szerint hátunkra kell venni podgyásznkat és azután megkeresni valamelyik szállodát. Szobá nem mindig akad. Turku forgalma nagyon megnőtt az ellenségeskedések kiürése óta. A szállodák közül már egyet elpusztított egy ledobott bomba. De nekünk előre megrendelt szobáink vannak, a legjobb szállóbar.

ROMHALMAZ A VÁROS HELYÉN

A barátságatlan, fagyos éjszakából benyitunk ideiglenes szállásunkra. Újra a régi Finnországban vagyunk; a béke Finnországában. Jól öltözött, udvarias portás és kiszolgáló-szerényezett. Tiszta, rendes, jól fűtött szobák, hideg és meleg folyóvízzel. Lent, az étteremben, gyönyörűen terített asztal. Ételek gazdag választéka. Jegyrendszernek nyoma sincs. Talán nem hiszik, hogy a háború sokáig tarthat; nem takarékoskodnak.

Ki tudja, meddig bírja? Ki tudja, mikor jut annak a 800 háznak a sorsára, amelyeket Turkuban rommá tettek az ellenség robbanó és gyújtóbombái.

Szegény Turku. Mostanában minden nap felekedik az ellenséges repülő. Mint látványosságot mutatják az idegeneknek a különböző romokat. „Itt egy faház. Igei súlyos bomba érhetne, mert nemcsak a házat pusztította el, hanem széjjel feszítette a nagy gránitömbök is, amelyekre épült.“ „Amott egy ötemeletes ház. Csak falai meredeznek az ég felé. Lent az óvóhelyen azonban senkinek sem történt baja.“ „Ez meg kórház volt. Szülészeti. Az anyák, a csecsemők és az ápolószemélyzet lent voltak az óvóhelyen. Nem történt bajuk.“

Már nappal van, amikor ezek a gondolatok foglalkoztatnak. Egy napunk van Turkuban; este indul a repülőgép Stockholmba. Havas, borús nap. Szürke felhők borítják az eget. Gyöngye, fagyos köd nyúlik le a földre. És mégis. Lehetőség az? Légi riadó. A szálloda pincéjével mégis meg kell ismerkednünk.

A hosszú folyosóból álló pince teljesen megtelt emberekkel. Akik korábban érkeztek, elfoglalták a székeket, a többiek állnak. Olyan, mintha egy megtelt villamoskocsin volnánk. Arra, ami most jelenleg főt végre megy, senki sem gondol. A háborúra csak itt-ott emlékeztek valaki, aki szorgalmasan köt tovább még itt is meleg ruhát a katonáknak.

REPÜLÉS A SÖTÉTBEN

Alkony. Turkuban most kezdődik az élet — rövid időre, amíg teljesen besötétedik. Mi pedig megyünk ki a repülőterre, mert ma este utazunk tovább.

Csikorgó hideg. Lehet vagy minusz 30 fok. Mennyire fázhat az őrtálcá finn katona, aki az ételágazásnál megmutatja nekünk a helyes irányt.

Most pedig itt ülünk a repülőtér jól fűtött kis vendéglőjében, ahol minden kapható és az ételektől a kiszolgálásig minden békebeli. Várunk kell. Meddig? Senki sem tudja. Ilyenkor, háborúban nincs rendes repülőjárat. A „légi körülményektől“ függ minden. Amikor megérkezik majd a gép, éppen csak leszálnak a régi utasok és felszállnak az újak. Aztán rögtön vissza Stockholmba.

Mozgolódás támad. Új arcokat látunk. Marcona, jóltermetű férfiak, sportruhás nők. Mind majdnem egyformán öltözve. Nekünk ismeretlen nyelven beszélnek. Megérkezett a repülőgép. Ők jöttek vele Stockholmból. Egy dán mozgólórház orvosai és ápolói. Most rajtuk a sor. Pillanatok alatt elhelyezkedik mindenki a repülőgépben. A helyek felét gyerekek foglalják el.

Beregés. A gép nexilendül. Majd emlékeid. Jobbról-balról egy-két pislákoló, gyöngye zöld és vörös fény jelzi az utat a felszálláshoz. És azután fent vagyunk a magasban. Sötétség előttünk, mögöttünk, és alattunk. Sötétség körülöttünk a gépben is. Az esötétítés itt is törvény.

Lenézünk. Most már kezd kibontakozni valami. A fekete éjszakát mintha mélyen, ott lent,

Képviseleti iroda

Bucurestiben jól bevezetve, erdélyi származású,

vállal alkalmi üzleteket

cassa ellenében, bizományban. Megkeresések: Hirschorn, Bucuresti, Selari 9. Tel.: 487--88.

megszakítaná valami. Jégmezők; végtelen jégmezők, a befagyott Botteni-tóból kísérteties képe. És mi itt lent, ezer méter magasságban, 50 fokos hidegben hasítjuk a fekete levegőt; előbbre-előbbre, Svédország felé. Körülöttünk mincenki néma; még a gyerekek is csendesek.

SENKI SEM ALSZIK

A motorból apró, vörös szikrák pattannak ki; néha piros csiká sűrűsödnek. Felvilágít tüzkben meg feketeósnak látjuk az éjszakát, még kísértetiesebbnek a befagyott Botteni-tóból jégét. A repülőgép sötétségében mindenki mozdulatlan eszema. Még a gyerekek is. De senki sem alszik. A pilóta feccavarja a villanylámpát. Szemünket dörzsöljük, mintna mégis alomból ébrednénk. Egy apró gyermek tőni kezd. A megmelegedett testekbe visszatér az élet. Odalent feltűnik Stockholm uccáinak csipái. Majd a kivülgitott város. Az éjszaka sötétségében is fényben uszó város. Ha nem látnánk, már nem is hinnánk, hogy ilyen létezik.

Mögöttünk a sötétség. És fekete leplebe burkolózva valahol Finnország; asszonyaival, ottmaradt gyermekeivel, szép városaival és békes falvaival. Ott van Turku, a mártír. Holnap majd újra bombázzák és romnapulán és minden nap. Ha csak a köd nem nyújt oltalmat.

Az elmúlt nyáron jártam első ízben Finnországban. Tüneteményesen szép volt Suomi a meleg nyári napsugár fényében. A béke korszakának utolsó esztendeje volt ez.

(Vinicius.)

Huszonöt óráig gya ogolt a kárpáti hóvharban egy lengyel grófnő

A budapesti Fásor-szanatóriumban ápolják, mert mindkét lába elfagyott.

Budapestről jelentük: A Fásor-szanatórium egyik viragokkal díszített szobájában fekszik Sztraka Vanda lengyel grófnő, aki néhány nap óta legsúlyosabb betege a sanatóriumnak. Ahogy fekszik a kórházi ágyon és körülölelve finom arcát szőke haja, nem is sejtené senki, hogy az alig húsz éves csöppnyi grófnő nem is olyan régen mi yen szörnyű szenvedéseken esett keresztül... Varsóból volt útban, férjével együtt Magyarországra, a Kárpátok égbenyúló hegyei között azonban eltévedtek és

a fiatal grófnő huszonöt óráig keresztül hollywood a hóviharban.

Férjét eközben valahol elveszítette, őt szinte az utolsó pillanatban mentették meg a biztos haláltól.

A kassai kórházba került, majd onnan Budapestre hozták és az Ádám-klinikán helyezték el.

Mind a két lába elfagyott a huszonöt órás gyaloglásban! Az Ádám-klinikán kezelték néhány napig, majd átszállították a Fásor-szanatóriumba. Még nem tudják, elkerülhető-e a sebészi beavatkozás; sajnos az is lehetséges, hogy mégis műtétet kell rajta végrehajtani és

le kell amputálni egyik, vagy esetleg mindkét lábát...

Egyelőre úgynevezett tápláló kötözésekkel gyógyítják és fájdalomcsillapítóval enyhítik szenvedéseit. Emberfeletti erővel viseli sorsát és alig hagyja el panasz az ajkát. Valóságos háborús rémregény, hogy milyen körülmények között történt a szőke, törekény Sztraka Vanda grófnő szerencsétlensége. Nővére már hosszabb idő óta Budapesten tartózkodik, sógora Párisban van, ő azonban férjével és édesanyjával együtt Varsóban maradt. Amikor utra keltek, nem sok holmit hozhatott magával, mert a Fásor-szanatóriumban nyomban intézkedtek, hogy néhány pizzamát és hálóinget vásároljanak számára...

A sanatóriumi betegszobában nagy a vendéglátás. Egyik lengyel a másiknak adja a kilincset. Ott álnak a kis grófnő ágya mellett és ahogy nézik, szemükből elered a könny. A grófnő nem tudja, hogy milyen sors várhat esetleg rá, bizik abban, hogy hamarosan teljesen meggyógyul és vigasztalja társait. Mosolyog, mindig mosolyog és csak akkor suhan át fájdalom az arcán, ha férjéről, vagy Varsóban élő édesanyjáról van szó!

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

MEGNŐSÜLSZ?

— Igen.
— És mi lesz a hozomány?
— Az Állami Sorsjáték **EGY SORSJECYE**.
Ha gazdag akar lenni,
VÁSÁROLJON SORSJECYÉKET A

DACIA

sorsjegyjárudandó
a MÁRCIUS 15. és 18.-iki HUZÁSOKRA.

Helyi cím: KÖZPONTI BANK, I. kerület, Alba Iulia-ucca 9. — Telefonszám: 14—45.

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Mit hoz a holnap

Emberek lihegnek. Emberek loholnak. Nem alszik most senki. Ebben van mindenki. Milliók arcára gázárcot tolnak, Mert nem lehet tudni, hogy mit hoz a holnap.

Vérebek csaholnak. Csálnak és rabolnak, Mert nem lehet tudni, hogy mit hoz a holnap. Én pontosan tudom, hogy mit hoz a holnap: Tavasz mámorában paszirták dalolnak.

— Horthy kormányzó állapota javult. Budapestről jelentik: Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának kezelőorvosai orvosi jelentést adtak ki, amely közli, hogy a magyar államfő elmúlt éjszakája kielégítő volt. A hőmérséklet teljesen normális. Minden valószínűség szerint Horthy Miklós kormányzó szombatán elhagyhatja szobáját. Több orvosi jelentést Horthy Miklós kormányzó egészségi állapotáról nem adnak ki.

— 18 millió aranypénzt találtá Columbiában, San Andrésban. A régi arany értéke körülbelül 300 millió dollárnak felel meg. A kincset valaha Morgan, a híres kalóz rejtette el. A kincsleadásban találtak egy térképet is, mely szerint Providencia szigetén még egy láda kincset ástott el a híres kalóz. A kutatók ezrei keresik most az új kincset.

— Bucurestiben hó esik. Bucurestiből jelentik: Tegnap éjjel sűrű hóesés kezdődött a fővárosban. A hóesés következtében ismét forgalmi akadályok keletkeztek.

— Az egyházi állam pénze. Az olasz királyi pénzverde most küldte el az első szállítmányt azokból az új érmékből, amelyeket az egyházi állam számára készítenek. A lateráni szerződés értelmében összesen nyolcszáz ezer lírát vernek az egyházi állam jelzésével. Az első szállítmány 175.000 líra volt.

— Mannerheim tábornagy beteg. Stockholmából jelentik: A Reuter-iroda jelentése szerint Mannerheim tábornagy megbetegedett. (Rador.)

— Titkos játékbarnagot lepleztek le a fővárosban. Bucurestiből jelentik: A rendőrség tovább tartja razziait a játékbarnagok leplezése érdekében. Tegnap este a Bul. Pačne 15. számú házban megjelent a rendőrség és ott sok játékost tettenérték. Ezeket nyomban a rendőrségre vitték és megindították ellenük az eljárást.

— Nagyjértékű freskókat fedeztek fel Lübeckben. A lübecki Szentlélek kórházban az épület restaurálása során átfestett hatalmas falfestményekre bukkantak, amelyekről a rájukfestett meszelés letisztogatása után kiderült, hogy egy Golgotajelenetet és egy Szent Kristófot a gyermek Jézussal ábrázolnak. Az újonnan felfedezett falfestmények a XIII. század elejéről származnak.

— Beiktatták az új propaganda-minisztert állásába. Bucurestiből jelentik: Giurescu propagandaügyi minisztert szerdán délután iktatták be hivatalába. A beiktatási ünnepségen az új miniszteren kívül megjelent Radian Alexandru volt propagandaügyi miniszter, a minisztérium tisztviselőkara, valamint a román és külföldi sajtó számos képviselője. Elsőnek Radian volt miniszter emelkedett szólásra, aki köszönetet mondott munkatársainak, majd sikert kívánt Giurescu propagandaügyi miniszternek. A felszólalásra Giurescu miniszter válaszolt, utána pedig Badauta, Saratanu Dan és Sandulescu beszéltek.

— Rómában megszakítás nélkül havazik. Rómából jelentik: Az idei tél a legsúlyosabb, amit valaha is észleltek Rómában. Szerda este óta megszakítás nélkül havazik, most már harmadszor ebben az esztendőben. (Rador.)

— Öngyilkos gazda. Martinov Ioan hatvan éves nagyszentmihályi gazda, háza udvarán felakasztotta magát és meghalt. A gazda megrögzött alkoholista volt és alkoholféregében már több ízben megkísérelte az öngyilkosságot. Valószínűleg most is részegségében akasztotta fel magát.

Száz meghűlés grippa

DIANA

bedörzsölés

— Felvételi vizsga a vasúti altiszti iskolában. A temesvári vasúti altiszteket képző iskolában a jövő tanév számára a felvételi vizsgát március 24-én tartják meg. Az érdekeltek részletes felvilágosítást bármely vasúti állomási főnökségen kaphatnak.

— Öreg csavargó halála. A temesmegyei Sistarovac községben a községháza udvarán holtan találták Stancovici Cornel hatvanöt éves községbeli öreg csavargót. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az öreg koldus beteg volt és a nyomortól legyengült szervezettel a betegség végzett.

— Papszentelés Ujkisodán. Vasárnap, e hó tizedikén délelőtt tíz órakor papszentelés lesz az ujkisodai katolikus templomban. Pacha Ágoston megyés püspök szenteli fel Pázmán Péter ujkisodai és Lehnert Ágoston németszentpéteri születésű, végzett teológusokat. Ünnepi nagymise keretében megy végbe díszes segédlettel a papszentelés, amelyet már néhány hét előtt kitűztek, de akkor a nagy hideg miatt elhalasztották.

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Soti Mircea Ion, Popa Ecaterina, Kahan Benedek, Schmitz Konrad.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Pénteken, március 8-án a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:
Belvárosban az Unirii téren levő Weisz gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszer-tár, és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cristea gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

— Százestendő a kolozsvári Magyar Kaszinó. A kolozsvári Nemzeti Kaszinó, amely a világháború óta Magyar Kaszinó néven működik ebben az esztendőben töltötte be fennállásának századik évfordulóját. A jubileumi közgyűlésen Vásárhelyi János református püspök indítványozta, hogy a hosszadalmas választási eljárás helyett a jelölő bizottság által javasolt vezetőséget egyhangulag válasszák meg. Indítványozta, hogy a közgyűlés közfelkiáltással jelentsen ki elfogadottnak a régi vezetőséget. A püspök beszédét, bár személy szerint nagy népszerűségnek örvend, nem fogadták egyhangú lelkesedéssel. Az okot Atzél Ede báró fejtette ki, aki mindenben helyeselte ugyan Vásárhelyi János püspök szavait, de úgy véli, hogy éppen a századik évfordulóban szükségessé válik az őrségváltás, tehát új vezetőséget állítsanak a Magyar Kaszinó élére. Végül is szavazásra került a sor és annak során a régi vezetőséget választották meg a Magyar Kaszinó élére.

— Vasárnap légvédelmi gyakorlat. Banghe-reanu kapitány légvédelmi körzeti parancsnok intézkedésére vasárnap, március 10-én Temesvár város területén két légvédelmi gyakorlatot tartanak. Az első délelőtt tíz és tizenegy, a második este tizenegy és tizenkét óra között lesz. Mindkét gyakorlat kezdetét szirénák és harangok riadó jelzése fogja jelezni. A riadójelekre az uccán minden forgalom szünetel, a közönség köteles az uccákat elhagyni és a legközelebbi fedezékbe vonulni. Az esti gyakorlat idején teljes elsötétítés lesz, amely a lakásokra és nyilvános helyiségekre is kötelező.

— Hanes Tiberiu dr. nem fogadta el a várososhoz történt kinevezését. Megírtuk, hogy Hanes Tiberiu dr. közigazgatási felülvizsgálati bírósági tanácselnököt kinevezték Temesvár város tíz összesített kisebb vállalatának igazgatójává és hogy a kinevezést a belügyminisztérium is jóváhagyta. Hanes Tiberiu dr. tegnap megjelent Baran Coriolan dr. főpolgármesternél és közölte, hogy a kinevezést nem fogadja el, hanem továbbra is megmarad a közigazgatási felülvizsgálati bíróság kötelékében. Az összesített városi vállalatokat az új igazgató kinevezéséig továbbra is Disela Pavel pénzügyi tanácsnok vezeti ideiglenesen.

— Vasutasok bálja. A temesvári kerületi vasútigazgatóság forgalmi személyzete szombatán, március 10-én este a Kulturpalotában bált rendez. A jövedelmet a hadsereg felszerelési alapja javára ajánlják föl. A bál védnöke Severineanu Constantin kerületi vasútigazgató.

— Jegyzői kinevezés. Marta Alexandru dr. királyi helytartó Székesút község jegyzőjévé Regep Mihait nevezte ki.

— Halálozások. Meghaltak: Plesz Szidónia ötvenegy éves, Kohn Ilona hatvanegy éves szabónő, Flander József Hugó hatvanöt éves állami nyugdíjas, Wagnerné Lichtfusz Zsuzsánna ötvenöt éves, Toll Gusztáv harminckilenc éves zenész, Dragomir János ötvennyolc éves zenész, Plesz Magdolna nyolc hónapos, Jámbor Julia huszonhat éves, Ciuteanu Petru nyolc hónapos.

Elejtett szemeit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

Mozi

A három testőr

A Corso mozi bemutatója

Dumas, a kalandorregények nagynevű írója, számtalan művét ma is ezer meg ezer példányban olvassák a világ minden részében. A legismertebb ezek között A három testőr című műve, mely a közönséget nemcsak regény formájában hódította meg, hanem a színpadon is. Az amerikai filmstúdiókban ebből a romantikus-humoros műből nagy zenés komédiát csináltak, melyet hónapokon át játszottak az összes tengerentúli mozikban. Ez a nagy siker megérdemelt volt, amint erről most meggyőződhetik a mi közönségünk is a Corso moziiban, ahol ez a nagyszabású film vetítésre kerül. D'Artagnan szerepében Don Ameche színjátszókétségének egyik legkiválóbb alakítását nyújtja, míg a híres Ritz fővérek talán még soha nem voltak olyan mulatságosak, mint ezúttal. A rendezés és kiállítás amerikai stílusú. A bemutató a teljes siker jegyében folyt le.

MŰSOR:

Péntek, március 8.

AFOLLÓ: Gibraltár (francia film)

CAPITOL: Sebastian Ott a nevem (német film)

CORSO: A három testőr (angol film)

SCALA: Sport és szerelem (angol film), Stan és Bran, mint repülők (angol film)

Megválasztották a film 1940-es királynőit

Uj arcokat fog látni 1940-ben a mozi közönsége. A hollywoodi bölcsek megválasztották az új esztendő három gráciáját. Jane Bryan kisasszony a szellemet és humort, Mary Martin a szép hangot és Linda Darnell a szépséget képviseli ebben a galériában. Három új nagy film három főszerepében mutatkoznak be az újdonsült sztárok.

Abból az alkalomból, hogy ezek a fiatalok igyekeznek elfoglalni a régi helyét, a legnagyobb folyóirat sok kitűnő szakértő meghallgatása után összeállította a tipikus 1940-es női ideál külsejének adatait. Az új szabályok a következők:

Haj: sötét és göndör.
Szem: nagy és tisztatekintetű, kiment divatból a „misztikus” pillantás.

Fog: erős, hatalmas fogsor, az úgynevezett ragadozó típus.

Száj: a felső ajak megtartotta a régi romantikus vonalat, de a túlzott úgynevezett „érzéki száj” még a filmvilágban is kiment divatból.

Kéz: Jólcsontozott, kemény ököl, hosszú ujjak és nem feltűnően színezett körmeik.

Alak: továbbra is „áramvonalas”, de a ruhák már nem hangsúlyozzák a széles vállakat.

Egészség, természetesség és vidámság jellemzi az 1940-es esztendő ideális amerikai nőt.

Egyébként mind a három kiválasztott nő jóval a húszon alul van. Linda Darnell mindössze tizenhat éves, egy collegeből került a filmvilágba és már első filmjében Tyrone Power a partnere.

— **Ir terroristák újabb merénylete.** Londonból jelentik: Két, eddig ismeretlen ir terrorista távbeszélő egy műszerész kiküldését kérte egy gépkocsigarázstól, hogy javítsa ki autóját, a melyet őrizet nélkül hagytak egyik, általuk megjelölt utcán. Amikor a műszerész meg akarta indítani a motort, bomba robbant, amely a motornal állt összeköttetésben. A műszerészt csoda mentette meg úgy, hogy még csak sebesülést sem szenvedett, az autó azonban darabokra tört.

(—) **Havazás és hófúvás a Bánság alsó részein.** Orsoval jelentés szerint Szörény és Krassó megyék alsó részein a hét elején nagy havazás volt, amely egy napi szünetelés után tegnap újra kezdődött. A havazással kapcsolatosan erős hófúvás is tombol, amely az országutakon máris jelentősen megnehezítette a közlekedést. Attól tartanak, hogy amennyiben a hófúvás folytatódik, úgy mára az egyes községek között teljesen megszűnik az országúti forgalom.

(—) **A Vörös Kereszt műsoros délutánja.** A temesvári Vörös Kereszt Egyesület második műsoros délutánja vasárnap, március 10-én délután négy órakor lesz a városi színházban. A műsoros ünnepségen a temesvári óvodák kicsiny növendékeinek serege is közreműködik. Az ünnepségre a közönséget ezúton meghívják. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

Színház

Magyar színház a Gyárvárosban

Összinte siker jegyében mutatkozott be csütörtökön este a gyárvárosi Colosseum színháztermében Hevesy Miklós színgazgató társulata a Lovasparádé című szórakoztató operettjüdjenságban. A kitűnő darabban Kőszeghy Manyi, a jóhangú énekes primadonna és nagyszerű színésznő hamarosan meghódította a közönséget. Takács Miklós tehetséges bonvivánnak bizonyult, Nagy Imre elsőrendű táncos komikus, aki partnerével, Kőműves Ilonkával megérdemelt tapsokat kapott pompás alakításáért. Román Sándor elsőrendű alakító tehetség, akinek minden szavát hangos kacagás kíséri. A bemutató előadás mindenben kielégítette a közönséget, amely kellemesen szórakozott a gondos és egybevágó előadás alatt. A kitűnő Lovasparádé operettjüdjenság ma, pénteken este 9 és vasárnap délután 6 órakor van műsoron rendez helyárrakkal.

Vasárnap este az Obitos felújítása iránt máris nagy az érdeklődés. Ebben a hangulatos és dallamgazdag operettben lép a közönség elé Hevesy Miklós igazgató, aki Andris szerepében fogja régi sikereit gyarapítani.

HETI MŰSOR:

Féltéken este 9 órakor: Lovasparádé.

Vasárnap délután 3 órakor: Csókos asszony. (Méréselt helyárrakkal).

Vasárnap délután 6 órakor: Lovasparádé.

Vasárnap este 9 órakor: Obsitos (Hevesy Miklós felléptével.)

— Csökkent az angliai behozatal. Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmiügyi minisztérium közli, hogy az Angliából való behozatal jelentős csökkenést mutat fel. Az Angliából Romániába irányuló import 1800 font sterlingről 133-ra, a dominiumokból pedig 2000-ről 1700 font sterlingre süllyedt.

— **Hét embert mentett ki a hóföregtegből egy tizenhétéves hercegisasszony.** Genfben jelentik: Pantanella Hohenlohe hercegisasszonyt, Egon Hohenlohe Spanyolországban élő osztrák származású arisztokrata tizenhétéstendős leányát ünnepelte a genfi társaság. A fiatal leány a Hornberg hegység egyik vendéglőjében ebédelt a szüleivel. Hóföregtegből szakadt a kis turistaházra és teljesen betemette a veranda egy részét. Hét vendég szorult a hótömeg alá. Mindenki a fejét vesztette, csak a tizenhétéstendős arisztokrata lány gondolt arra, hogy gyorsan hozzá kell látni a mentési munkálatokhoz. Ásót ragadott és több fiatalemberrel és lánnyal együtt sikerült megmentenie mind a hét embert. A megmentettek közül Edmond Blancque angol tábornok rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett. Esméletlen állapotban vitték kórházba. Minden remény megvan rá, hogy a 72 esztendőes öregurat megmentik az életnek. Pantanella Hohenlohe hercegnő egy svájci intézetben tanult. Szülei, akik jelenleg Spanyolországban élnek, az ő látogatására érkeztek Genfbe. Az egész család rövidesen visszatér Spanyolországba. A fiatal lányt nemrégiben bemutatták Londonban az angol királynőnek is.

(—) **A Lloyd-palotában történt liftbal eset a törvényszék előtt.** Nagy László és Lutz Ferenc lakatosok 1938. november 28-án a Lloyd-palota teherfelvonóján dolgoztak. Munka közben a lift az első és második emelet között megakadt, majd elszakadtak a tartószálak és a felvonó a mélységbe zuhant. A baleset következtében Nagy László 18 éves lakatosnak mindkét lába eltört. Hat heti kórházi kezelés után felépült, de munkaképessége erősen csökkent. Nagy László gondatlanságából okozott súlyos testi sértés miatt feljelentést tett az ügyességen Burghardt József, a Lloyd-palota volt házfelügyelője ellen, akitől egy millió lei kártérítést követelt. Az ügyesség megszüntette az eljárást Burghardt ellen, mire Nagy László a temesvári törvényszékhez nyújtotta be keresetét. A törvényszék az illetékesség megállapítása céljából megvizsgáltatta a törvényszéki orvos által Nagy Lászlót és az orvosi vizsgálat megállapította a súlyos testi sértést. Erre a törvényszék tegnapra kitézte a tárgyalást, amelyen azonban Nagy László édesanyja, aki mint fia gyámja szerepel, nem jelent meg és ezért a tárgyalást elhalasztották.

A német válogatott labdarugócsapat műsora. A német labdarugás nemzetközi mérkőzések szempontjából igen élénk tavaszi idény elé tekint. A birodalmi válogatott csapat április 7-én Berlinben Magyarország nemzeti válogatottjával mér össze erejét, április 14-én pedig Jugoszlávia válogatottja ellen áll ki. Május 5-én Milánóban rendezik meg a német—olasz országok közötti labdarugómérkőzést, június 9-én pedig Kopenhágában kerül sor a német—dán válogatott mérkőzésre.

KÉSZÜL A VILÁG LEGCSODÁLATOSABB FILMJE

Alig egy kődobásnyira Hollywood központjától, egy szürke ház előkertjében karcsu pálmafa nyújtózik az ég felé. A fát 1911-ben ültette Frank Baum, a világhírű „The Wizard Of Oz” című könyv szerzője. A szürke házat, amelynek előkertjében pompázik a pálmafa, Frank Baum és felesége építette, mert vidéken akartak élni. Választásuk Hollywoodra esett, az akkor még álmos kis vidéki városkára.

Frank Baum 1919-ben meghalt. A fa tovább élt és növekedett, mint körülötte minden. Hollywood ma már nem álmos vidéki városka, hanem a világ filmfővárosa. Őslakójának, Frank Baumnak könyve az „Oz, a csodák csodája”, most filmvászonra került. 1938-ban ugyanis a Metro filmgyár elhatározta a mese megfilmesítését és a legnagyobb apparátussal látott a munkához. Hat hónapig tartott, amíg elkészült a forgatókönyv, három hónapig folytak a próbafelvételek, újabb hat hónap kellett a felvételek előkészítéséhez és további hat hónap a zenei részek megkomponálásához. Öt hónapig folytak a kísérletek a film csodáinak, mesészerűségének és trükkjeinek beállításához. Nyolc hónapig tartott a sok ezer kosztüm megtervezése és megvarrása. Összesen 9200 színésznő készítették próbafelvételt. 450 tagu műszaki személyzet dolgozott a színpado-

kon. 6375-en kaptak különböző munkát és megbízást a filmmel kapcsolatban, amely azt mondja el, hogy Dorothy, a kis kansasi lány — akinek szerepét Judi Garland játssza — miképpen jutott el Oz varázslója elé, hogyan ért a smaragd-városba és milyen kalandok között került a törpék birodalmába. A film legcsodálatosabb jelenete a ciklon, amely házakat kap fel, fákat tép ki tövestül és Oz birodalmába röpíti a kis Dorothyt. Ezenkívül levegőben úszó házak, seprőn lovagoló oroszlán, karosszékben repülő öregasszony, kis törpék és óriások, fakatonák, a gonosz szellem, a gyáva oroszlán, a madárijesztő és még sok más művész- és bűvésztrükk ejti ámulatba a nézőt.

A filmmel több mint 165 ága a művészetnek és iparnak dolgozott. Olyan szakértőkre volt szükség, akiket még soha filmfelvételeknél igénybe nem vettek, mint például varázslókra, bűvésztárgyakat előállító gyárak vezetőire, üvegfúvókra, tudósokra, mesészakértőkre. 3210 gyönyörű kosztüm készült el és 8438 különböző maszk. 65 színpadon folytak az Oz csodáinak felvételei. 340 zenész és énekes gondoskodott a mesefilm kísérőzenéjéről, amelyben 700 törpe is mulatságos szerepet kapott.

Magyar

lelkigvakorlatok

a józsefvárosi plébániatemplomban

március 10--14-ig

Nők részére minden este 1/27 órakor

Férfiak részére minden este 8 órakor

A beszédeket tartja P. H a j d u Leander csíksomlyói szentferencrendi vikárius.

Tizenöt éviig tartott egy válóper

A világ leghosszabb válópere most fejeződött be. A csikagói bíróság elválasztotta Willey Hitchcock középiskolai tanárt a feleségétől, aki maga is tanári tisztséget tölt be egy iskolában. A házastársak között tizenöt esztendő óta folyik a pereskedés. Ezalatt hat különböző bíróságon harminc bírót foglalkoztatott az ügy. Nyolcvanöt tárgyalási napon igyekeztek a bírák megtalálni az igazságot.

Tizenöt esztendő alatt többszáz tanut hallgattak ki és az akták már néhány méterházzal nyomtak. Végül is a bíróság az asszony hibájából mondta ki a válást.

A következő bűnököt olvasta az ítélet a feleség fejére:

1. Homokot kevert a férje borotválkozó krémjébe.

2. Elégette fontos irodalmi jegyzetét.

3. Tönkretette két öltönyét.

4. Idegenek előtt becsmérelte.

5. Összevagdalta valamennyi pizsamáját.

6. Megütötte egy piszkavassal.

7. Amikor a férj aludt, felpofozta.

A bíróság ítélete azt is megállapította, hogy önagysága ezek után nem kiválóan alkalmas arra, hogy pedagógiai szolgálatot teljesítsen.

Miután az ítélet ellen még mindig lehet fellebezni a Suprême Court-hoz és az asszony élt is ezzel a jogával, a tizenöt esztendő óta tartó válóper tulajdonképpen az ítélettel sem ért véget. Még jó néhány bírót és tanut foglalkoztat majd Mrs. Hitchcock heves temperamentuma.

— **Németországi menekültek követték el a belgrádi útlevelehamisításokat.** Belgrádból jelentik: A rendőrség leleplezett egy Németországból és Lengyelországból menekült öt tagú társaságot, akik hamis finn, holland, magyar és hondu-rasi útleveleket készítettek. (Rador.)

Harminc év verstermése

Volbura Poiana Nasturas könyve

A temesvári könyvpiacra új könyv jelent meg. A címe: Tara noastra — A mi országunk — és szerzője Volbura Poiana Nasturas. Az alcím jelzi a könyv tartalmát: költemények. Az alcím alatt kettős évszám: 1910—1940. A versek írója ezzel jelezni kívánja, hogy az elmúlt harminc esztendő verstermését teszi a közönség elé.

Festők, szobrászok is gyakran rendeznek gyűjteményes kiállításokat. Ez nem jelenti azt, hogy az ilyen kiállításokon életükben alkotott valamennyi művüket kiállítják. A kor, a tapasztalat, az elfogulatlan önbírálat, a helyes művészi kiválogatás által az érettség tökéletes mértékére érkezett festők és szobrászok műveiknek legjavát állítják ki és azokban mutatkoznak teljességükben a közönségnek. Ezenképpen cselekedett Volbura Poiana Nastura is. Hosszú harminc esztendőn keresztül költeményeinek legszebb gyöngyeit válogatta ki és megajándékozta velük az olvasót. Ime, — mondja — ez vagyok, így énekeltem, így éreztem.

Kicsoda Volbura Poiana Nasturas?

Élethivatására nézve katona, ezredes, temesvári hadkiegészítő parancsnok. És mindjárt hozzátehetjük: szigorúan fegyelmezett katona, pontos, lelkiismeretes. Tisztában van azzal a nagy feladattal, amelyet akkor vállalt magára, amikor a katonai pályára lépett. Átérzi kötelességét: készen áll megvédeni az országot, oltalmazza a dolgozó polgárságot és ha kell: fegyverrel a kezében is kész a béke biztosításában közreműködni.

De nemcsak katona, hanem költő is. Nemcsak a kardot érti forgatni, hanem a tollat is. Mint költő szelíd, érzelmes, halkszavú, kedvesen daloló.

Nem tehetek róla, de az a meggyőződésem, hogy Volbura Poiana Nasturas hasonlít bizonyos tekintetben — átültetve a mai modernebb korba — Balassa Bálintra. Katona volt az is és amellett lantot-pengető. Lírójá Balassa Bálintnak is éppen olyan sokirányú, változatos, mint ma Volbura Nasturas költészete.

Volbura Poiana Nasturas is — akár csak bujdosó Balassa Bálint — mindent megrímél, amit lát, amit átél, amit érez. Megénekel minden hangulatot, amely lelkét telíti, minden örömet és bánatot, amely szívét gyorsabb, vagy lassúbb dobbanásra készíti. Volbura Poiana Nasturas is megéneklei a falut, az erdőt, a mezőt, a rétet, a különböző évszakokat, a barátságot, a szerelmet. Benne rezeg költészetében Isten iránti mélységes hit és a haza iránti törhetetlen szeretet. Megéneklei az egyes szép kiemelkedő keresztény ünnepeket és megéneklei a harcokat, a hősokeket és az elesetteket. Ha elővesszük Balassa Bálint verseit, látjuk, hogy a régi magyar lantos mind ezeket szintén kipengelte kobzán.

Harminc — nemcsak egy ember, de az egész világ életében is fontos és sorsdöntő eseményekben gazdag — esztendő alatt rengeteg költemény fakadt Volbura Poiana Nasturas énjéből. Ezeknek szemelgette ki most színe-javát. Látjuk a versekben az ifjúnak férfivá való fejlődését, látjuk a költő pályájának magasba érkezését. Ott vannak a kötetben az első énekek és ott vannak a mostani dallamok is.

Amikor mint gyermek elhagyta faluját, hogy a tudást adó városba menjen: megénekelte ezt. Amikor az égen szálló felhőt, vagy repülő madarat látott: megénekelte. Megénekelte a mosolygó gyümölcsfát, a susogó patakot, az égbe meredező hegyet, a zöld völgyet, a búzakalászt érlelő szántót, az esőt, a vihart, a szelet, a havat. A természet minden jelenségének avatott lantosa Volbura Poiana Nasturas, bárha egyéb tárgy lírai költeményei is mind ritka szépségűek és méltók amazokhoz.

Mutatóban három bájos költeményét közöljük. Az elsőben olyan kicsi semmisséget énekel meg, a

melyet mindnyájan ezerszer láttunk már, de eszünkbe sem jutott, hogy ragyogó verset is lehet róla írni. A fordítás — mint minden fordítás egyik nyelvről a másikra — nem olyan csiszolt, mint az eredeti, de igyekszik azt megközelíteni.

PASZTELL

Fekete füst száll fel
Kéményből zordon.
Egyenes utat lel
Széles mennybolton.

Leáldozik a nap,
Fény nélkül vész el.
Vajjon ki rajzolgat
Az égen szénnel?

Az öreg diófáról a magyar Szentjóni Szabó Dávid is írt költeményt. A terebélyes diófa meghlette Volbura Poiana Nasturas is. A két költemény különbözik ugyan szellemben egymástól, de mindkettőben főszereplő a diófa és a mélységes érzelmek mindkettőben azonos.

VÉN DIÓFA

Sok vén emberrel együtt nőtt diófánk,
Magasan áll egész falunk felett.
Mint templom tornya magasból tekint ránk.
Aggoknak árnyat nyújt és jó helyet
Tanácskozássra s édes pihenésre.
Csúcsa az Istenhez keres utat.
Terebélyes diófánk fel az égbe
Néz, néz biztatva és oda mutat.

Ha jön tavasz vidám szellő-sereggel,
Diófánkon pettyes kakuk dalol.
Édesanyám olyankor kora reggel
Füfel és ablakot nyit valahol.
Miközben a kakukot elhallgatja,
Szívére szorítja szorgos kezét,
Hányszor kiáltja — félve számolgatja —
Diófánkról kakuk saját nevét.

Nincs árvízveszedelem a Bánságban, de a belvizek hirtelen olvadás esetében előnthatik a szántóföldeket

Az ország több részéből árvizekről érkeznek hírek. Érdeklődtünk a temesvári állami folyam-mérnökségnél az iránt, hogy a Bánságban nem kell-e hasonló veszedelemtől tartani. Sava Ioan főmérnök, a folyam-mérnökség vezetője, aki egyben a Temes-Bega vízszabályozási társulatnak is igazgató-főmérnöke, ezeket mondta:

— Tekintettel arra, hogy ebben az esztendőben az olvadás későn következik be, attól lehet tartani, hogy annál gyorsabb lesz és egyszerre óriási tömegű vizek keresnek maguknak utat. A folyam-mérnökség területén

a Marost — amint arról a ma érkezett jelentés is beszámol — még mindig harminc centiméter vastagságú jég borítja.

A Temes, Berzova és a Bega jégpáncélja helyenkint húsz-huszonöt centiméter vastag. Ha a folykon a jégzajlás hirtelen indul meg, abból baj lehet. Ugyanis nagy jégtorlaszok keletkezhetnek, amelyek megakadályozzák a folyókat megtöltő hóolvadási víz zavartalan lefolyását és a víz így könnyen kicsaphat helyenkint medréből. Jelentést tettem erről Marta Alexandru dr. királyi helytartónak és már most kérem, járjon

közbe, hogy az esetleges jégtorlaszok felrobbantásában a katonaság műszaki csapatai segítségünkre legyenek. Ha a jégtorlaszok nem csinálnak bajt, akkor a Maroson, Temesen, Begán és a Berzaván nem kell tartanunk áradásoktól, mert ezeknek töltései és véggátjai mindenütt elég magasak és erősek úgy, hogy

jelentős vízszintemelkedésnél sem kell árvíztől tartani.

— Valószínű azonban, — folytatta nyilatkozatát Sava Ioan főmérnök —, hogy Temes-torontálmegye területén a belvizek okoznak majd kisebb árvizeket. Kint a szabadban még mindig óriási mennyiségű hó fekszik. A levezető csatornák és árkok teljesen be vannak fagyva és hóval teltek. Ha a mezőkön fekvő hótömegek hirtelen olvadásnak indulnak,

a befagyott és hóval telt csatornák és árkok nem tudják elvezetni a belvizet, amely majd előtűti a szántóföldeket és réteket.

Természetesen már most is igyekszünk mindent elkövetni, hogy ezt megakadályozzuk. Elsősorban igyekszünk a veszedelmes helyeken a csatornákat és árkokat a beljük gyülemlett hótól megtisztítani, sőt több helyen máris megkezdjük a jégburok felcsákányozását. Mihelyt az olvadás megindul, a csatornák és levezető árkok megtisztítása és a víz lefolyásának biztosítása is könnyebb lesz majd.

Sava Ioan azután elmondotta, hogy száz esztendő óta

a Bánságban minden hetedik-nyolcadik tél olyan hosszantartó és kemény, mint a mostani.

Ilyen telek voltak 1911—1912-ben, 1919—1920-ban, 1926—1927-ben és 1932—1933-ban, amelyekről a legpontosabb feljegyzések vannak a folyam-mérnökségi hivatalban úgy hőmérsékleti, mint olvadási, jégzajlási és árvízveszedelmi szempontokból. Az 1939—1940. évben a hosszú és hideg tél fordulója ismét bekövetkezett. A múlt tapasztalatai alapján eszközli meg most előre az árvíz elleni védekezési intézkedéseket és remélni lehet, hogy eredménnyel.

Előzze meg a fertőzést védekezzen a nátha, hűlés, náthaláz és hörghurut ellen, kérjen mindig

VALDA

PASZTILLÁT

eredeti dobozban

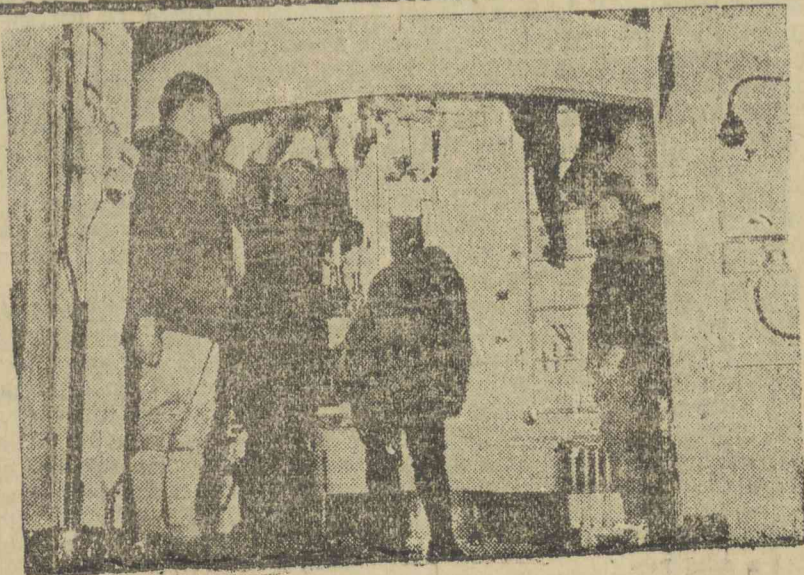
A harmadik vers, amelyet bemutatunk, magyar vonatkozású. Királyi házból sarjadott Szent Erzsébet rózsacsodáját éneklei meg benne ilyképpen:

LEGENDA

Kilopózott a fejedelmi várból,
Hogy szegényekhez menjen jámborul,
De arca, mikor a fejedelem rászól
— Meglátva őt — sötét pirba borul.
Kérli: „Mit viszel a kötődben, drága?”
„Virágot!” — „Úgy? mutasd nekem legott!”
A kötőben ott volt a kert virága,
Mert a kenyér rózsává változott.

A kötet háromszázhuszonöt oldal terjedelmű és több száz költeményt tartalmaz. Az ízléses kiállítás a Helicon-nyomda érdeme.

Kubán Endre

Tűzészeti iősterraktár a Maginot-vonalban

A piarista főgimnázium növédekének műsoros ünnepélye

A temesvári piarista főgimnázium nyolcadik osztályának növendékei vasárnap, március hó tizedikén délután fél öt órai kezdettel az intézeti díszteremben változatos műsorral bővelkedő ünnepélyt rendeznek, amelyre az ifjúság nagy lelkesedéssel készült. Az ünnepélyre a belépés díjtalan, adományokat azonban a könyvtáralap javára elfogadnak.

A részletes műsor a következő: 1. Királyhimnusz, előadja az intézett énekkara Blédy Lajos tanár vezénylete alatt. 2. A tanfelügyelő, vigjáték két felvonásban, írta Bogdán Lajos VIII. osztályú tanuló. Szereplők a darabban: Vargha I., Gertheisz B., Horváth A., Jarcsek F., Scharff A., Uduly D. és Barta T. VIII. osztályú tanulók. 3. Bellemarie: Cinquantaine és Popper: Gavotte, gondolkán előadja Dobrozemsky E. VII. osztályú tanuló. 4. Hugó — a bolha, írta Scheer László VIII. osztályú tanuló, előadják Scheer László és Uduly D. 5. Julius Caesar, Shakespeare drámájából a III. felvonás 2. jelenete. Szereplők lesznek: Jarcsek F., Vargha I., Horváth A. VIII. osztály, Gertheisz A. VII. osztály, Árvai, Csányi, Sarkadi, Toóth, Muszták VI.

A márciusi jelvény *Írta:* Kissné Décsi Mária

Az ékszerüzletben várnom kellett. Telve volt diákokkal, akik színes szalagra fűzött kis márciusi jelvények között válogattak. Vidáman, hangos gondtalansággal keresgéltek ki a maguk választottjának szerencsét hozó ajándékot.

Egy magas, csinos, fekete diák, aki nyolcadikos lehetett, maradt utolsónak. Egy társával állt és válogatott.

Egy kicsiny dublé-szív feküdt tenyerén, mélytűzű fekete szemével búsan nézte a kis ékszert.

— Áginak veszed? — kérdezte a másik.

A fekete fiú összereszt:

— Nem, nem, — felelte zavartan — hiszen tudod, találkozom van Vele!

Az utolsó szónak annyira nagy volt a jelentősége, hogy belepirult. Hirtelen pénztárcája után nyult és fizetett.

Kimentek mind a ketten, utánuk néztem és szinte észrevétlenül ismételttem:

— Vele!

Milyen is lehet ő, egy kékszemű karcsu kis diáklány? Igen és ez illik ehhez a sötétbőrű fekete fiúhoz.

A vásárlást elintézve, a hideg elől egy közeli cukrászdába menekültem, ahol meglepetten ismerem fel a szomszéd asztalnál a fekete fiút. Nem volt egyedül, „Vele” volt.

Egy csinos, harminc év körüli barna asszonnal, kinek tekintetében benne volt a játék szépsége, a hódítás biztonsága. Fehér karját az asztalon át a fiú elé tartotta, ujjai közt a kicsiny szív volt.

Ingerkedően kérdezte:

— Meddig lesz enyém ez a szív? És tekintete a fiú égő szemébe kapcsolódott. Várt. A fiú elpirult arccal, halkán, remegő hangon mondta:

— Örökké!

Az asszony megrezzent, mosolygó ajakkal, megelégedetten nézett maga elé. Majd néhány pillanat múlva közömbös dologról kezdett beszélni. Egy ideig még ültek, aztán az asszony kijelentette, mennie kell, mert várják.

— Holnapután megint megvárhat, — nyugtatta meg a fiút, annak szomorú arcát látva. — Jó?

A fiú arca felderült. Néhány perc múlva az ucán voltak. Búcsúztak.

En követtem őket. Szétváltak. Az asszony vilamosmegálló felé ment, az én utam is oda vitt.

Egymás mellett álltunk, Villamosra várva. Hirtelen egy férfi lépett az asszony mellé.

— Kezét csókolom — és máris kinyúlt két kar. Két kéz néhány pillanatra egymásba fonódott.

— Villamost vár? — kérdezte a férfi, de választ se várva, karja az asszony karja alá fonódott:

— Tudja mit, menjünk inkább gyalog.

És máris indultak, szorosan egymás mellett. En utánuk néztem, míg imbolygó foltta váltak a tömegben.

Villamos csöngetése térített magamhoz. Nem az én kocsim volt. Így várnom kellett még. Ott, ahol az előbb az asszony állt, valami csillogó hevert a földön. Odaléptem és lehajoltam. A kisdíák ajándéka, a szív feküdt a kövezeten.

Lehullott az asszony csuklójáról, amikor a má-

**AKI KORÁN KÉL,
ARANYAT LEL...**

— vásároljon tehát idejében sorsjegyeket az Állami Sorsjáték március 15. és 18-iki huzásaira a

MERCUR

SORSJEGYÁRUDANÁL
ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Helyi cím: **TEMESVÁRI BANK ÉS KERESKE DELMI R. T.**

osztály, Balogh, Nagy, Bedross, Cseikó és Horváth V. osztályú tanulók. 6. Schubert: Moment musical és Haydn: Serenade, előadják Bozsák N., Grász és Toóth VI. osztály. 7. Orosz melódiák, kórusra átírta Bogdán L. VIII. osztályú tanuló, előadja a VIII. osztály férfikara. 8. „A mi távolbalátónk”, előadják a VIII., VI. és V. osztályok tanulói és az önképzőkör jazzzenekara.

A szív még ott volt a tenyeremben, amikor megállt valaki mellettem. A kezemben levő ékszert néztem. Tekintetünk találkozott. A mélytűzű szemek megdöbbenve, kérdően néztek rám. A diák volt. Az asszonyt kereste.

Egy pillanatig tartott a hallgatásom. Feléje fordultam, kezem eléje nyújtotta a benne levő szívet.

— Az, akinek adta, elvesztette, amikor egy másik férfinak nyújtotta a kezét, — mondtam magyarázólag.

Halkan hozzátettem:

— Adja holnap Áginak és higgye el nekem, ott a kis aranszív egy meleg, magáért érző és dobogó szív fölé kerül.

A sápadt arcu fiú remegő kezébe téve a kis mercisorát, választ sem várva, elsiettem.

A sarkon mégis visszanéztem. A fiú vontatott léptekkel, lassan ment el a megállótól.

Zsebemben a mercisora szerencsét hozó hideg szív, lelkében az első nagy csalódás fájdalomával, úgy, ahogyan mi is egyszer, fiatal szívvel, elindultunk, feledhetetlen fájó emlékekkel az élet felé.

A Nap és a Hold birodalma

A 2600 éves japán császárság csodálatos története.

Nép, dinasztia, államforma, vallás, erkölcsi alap 2600 éves egysége ugyanazon földterületen, páratlanul áll Herodotosz idői óta. Naphon, a Nap birodalma, a mosoly országa, a titokzatos állam, ilyen neveken ismerjük Japánt, a Mikadó országát. De azért még sem ismerjük, világnézeti nyugodtságával mindenkor rejtély marad az európaiak számára.

A japán: külsőleg teljesen mai; mindent elsajátított Európától, csak erkölcsi felfogásában, nemzeti érzésében és tradícióhoz való ragaszkodásában maradt rátartós a 2600 éves alapon. Vagyis: befelé megmaradt japánnak, turáninak s ebben nem közeledett a Nyugathoz, ez a nemzeti nagyságának alapja.

A NAP FIA

Ez év november 10-én lesz a japán uralkodóház 2600 éves megalapításának nagy nemzeti ünnepe, amikor az ünnepi év befejeződik. A japán császári uralkodóháznak s ezzel együtt Japánnak a megalapítója az eddig szellem-alaknak hitt, de a legújabb történelmi kutatásokkal beigazolt, tehát létezett őse: Jimmu Tenno (Dzsimo). Történelmi személyisége vitán felül áll. Hogy ő honnan származott, erre már csak a japán mythológia: a Kojiki, Japán nemzetének bibliája felel. Jimmu, a napistennőnek unokája. Így aztán a japán dinasztia isteni eredetre hivatkozhat s ezáltal egyesíti magában a császár a világi és vallási hatalmat. A dinasztia, mint ilyen, ősturáni fejedelmi sarjaktól eredhetett, rokonságban az előidők nagy nemzeteinek, a csangoknak (Gobi), mandzsuknak, magyar—hun—székely—szumiroknak, szabaroknak (Szibéria) és India árja népeinek fejedelmi családjaival, tehát atyafiságban a nagy világhódítók:

Feri-Dun, Attila, Dzsingisz és Tamerlán-nal.

A TRADÍCIÓK ÉS ŐSÖK HATALMA

Ezt a hitet a japán népben sem a kereszténység térhódítása, sem a modern civilizáció behatása megingatni nem bírta. A felkelő nap országában nem változott lelkiileg semmi. Nem bontotta széjjel az európai tudás, a parlamentarizmus és szocializmus az őseitől öröklött eszméket, hanem egyszerűen új alakban erősítette meg a régi tradíciókat. Amelyik japán ember ezzel a felfogással a Nyugat hitetlenkedésével szembe fordul, az önmagát zárja ki örökre a japán nemzeti közösségből, idegenné válik s úgy is bánnak vele. Ilyen tömített és hézagmentes

a japán népközösség a politikai akarat és vallásos hit terén. Ők ezt Sinto-kultusznak nevezik. S ez nem akadályozta, hogy a katolicizmus, protestantizmus te hát a kereszténységnek e két formája s az izlám ne hódítsanak, a sintoizmus és budhizmus rovására, ám mindenkor az ősi hagyományok tökéletes tisztelt-bentartásával. A császár a pápai delegátust a legnagyobb tisztelettel fogadja, az Egyház főpapjainak védelmet nyújt, a Vatikánnál képviselőt tart s a tokiói katolikus iskolák és egyetemeket tekintélynek örvendenek, a jezsuitákat és egyéb szerzetesrendek tanárait nagyon megbecsülik.

Ősi hagyományok szerint

a császár nem hagyhatja el Japán területét,

s amikor a jelenlegi uralkodó mint trónörökös 1921-ben Európába utazott, hogy a fehér ember idegen világát megismerje, ez óriási esemény volt. Ez 2600 év óta nem történt meg s azóta idegen hódító se tette soha lábát Japánnak, a tradíciók által megszentelt földjére. A trónörökös utazását a világon mindenütt szentségtörésnek minősítették volna. Am, a halgatag japán léleknek ez nem jelentett egyebet, mint az egyszer szükségelt összeköttetését a múlttal, a jelennel. Ezt a bölcseséget a naptól tanulták, amely minden reggel megújul s mégis a régi marad.

A SZENT FUSIJAMA

Japán szellemi irányzata okozza, hogy ez a nép nem élte túl magát, nem öregedett meg s nem is lett soha a gátlás nélküli modern civilizáció áldozatává. Ezért fordul minden japán a reggeli imája alkalmával a házioltára mellett a Fusijama, a szent hagyományok hóborította vulkánja felé. Ez a szent hegy jelenti a japán tradíciók megtestesülését. Jimmu honalapító császár utódainak, a nyugati Japánban élő önálló fejedelmek is alávetik magukat, bár származásukat ők Szuzánóra, a holdistenre vezették vissza. Így lett a Hold is Japán védőistené, mint a Nap. Ott állnak Jamada városa közelében egy cédrus-erdőben az ősi sinto-fatemplomok s azokban őrzik Japán nemzeti szentélyét, az Izeladát. Minden japán miniszter kinevezése alkalmával elzarándokol oda, a többévezredes csöndbe, hogy hivatalbalépését bejelentse. Ez mutatja, hogy Japán erőssége abból áll, hogy 2600 év óta, minden idősleges változás mellett — sőt ellenére is — nem tér le arról az útról, amit számára a Sors előírt.

= KÖZGAZDASÁG =

Fontos tudnivalók az új árszabályozási rendeletről

Jelenleg két árszabályozási törvény van életben. Az egyiknek, az úgynevezett üzérkedés meggátolásáról szóló törvénynek hatálya alá tartoznak az elsőrendű közszükségleti cikkek, melyek a törvényesen meghatározott haszon mellett árusíthatnak s a melyekről

változtatlanul minden hó elején és közepén árlisták nyújtandók be az illetékes hatóságokhoz.

A második, a most megjelent törvény, az összes többi cikkre, tehát mindazon árucikkekre terjeszti ki hatályát, melyeket a nemzetgazdasági minisztérium nem minősített elsőrendű közszükségleti cikkeknek.

Ezúttal kizárólag ebbe a második csoportba tartozó cikkekről van szó. Ezen cikkeknél gyári, nagykereskedői és kiskereskedői eladási árát az egyes tartományok vagy gazdasági központok szerint a nemzetgazdasági minisztérium fogja megállapítani. Amíg ez a szabályozás megtörténik

a gyárak, nagykereskedők és kiskereskedők a március 4-én életben volt eladási árakat nem léphetik túl.

A március 4-iki árak túllépése 5000—500.000 lejfel büntetendő és az üzlet vagy az üzem is bezártható.

Miként bizonyítja a kereskedő szükség esetén, hogy március 4-én érvényben volt árait nem lépte túl? Ehhez a Kereskedők Egyesülete ajánlatosnak tartja a következőket:

Az új törvény különben 500—20.000 leig terjedő pénzbírság terhe alatt amugyis előírja, hogy az eladási helyiségben minden kereskedő köteles összes cikkei árjegyzékét kifüggeszteni. A temesvári Kereskedők Egyesülete azt ajánlja tagjainak, hogy ezen árjegyzékről készítsenek egy második, esetleg egy harmadik jegyzékét is s

a biztonsgá kedvéért helyezték e listákat le-tétbe a Kereskedők Egyesületében,

a listákra ráírt és a cégálárral ellátott következő függelék rávezetése mellett: „Alulírott kereskedő (üzletvezető stb.) és N. N. alkalmazottak deklaráljuk, hogy fenti árak azonosak az 1940 március 4-én üzletben érvényben volt napi árakkal. (Románul: Subsemnatul X. Y. comerciant (conducător) si N. N. angajati prin prezenta declarăm, că preturile susincitate sunt acelea în vigoare în ziua de 4 Martie 1940.)

Az elkönyvelés nem jelent írásbeli szerződést és illeték kötelezettséget

Egy kincstári felülvizsgálati panasz során a kereskedőket és iparosokat általánosan közérlelő érdeklő döntést hozott a bucaresti ítéletábla. A bélyegtörvény több esetben intézkedik úgy, hogy fokozatos illetéket kell fizetni abban az esetben, ha írásbeli szerződés jött létre valamely ügyletről. Az adott esetben a kincstár kihágási jegyzőkönyvet vett fel egy cég ellen azon az alapon, hogy a leszámolási jegyzékekből és a könyvelésből kitűnik, hogy jutalékokat fizetett a megbízottainak, ezek a feljegyzések tehát írott bizonyítékaik illetékköteles megbízásoknak és munkaszerződéseknek. A vállalat avval védekezett a törvényszék előtt, amely a védekezésnek helyt is adott, hogy írásbeli szerződés nincs, csak a bejegyzések nem írásos szerződések, nem a szerződés bizonyítása végett jöttek létre, hanem egyszerűen azért, mert

minden kereskedő köteles könyveibe bejegyezni az üzleti cselekményeket.

Tehát szó sincs a bélyegtörvényben említett írásbeli szerződésről. A pénzügyminisztérium a törvényszéknek a védelmet elfogadó határozata ellen panaszt adott be a táblához és azt vitatta, hogy a bélyegtörvény szerint kívánt „irat” minden, ami írásban bizonyítja szerződés létrejöttét. A tábla ezzel szemben elfogadta a védelem álláspontját és kimondta, hogy a bélyegtörvényben említett irat alatt nem közvetett írásbeli feljegyzésekből következtetés útján megállapított szerződést kell érteni, hanem valóságos írásban létrejött szerződést. Ahol tehát a bélyegtörvény csak az írásbeli szerződést teszi illetékkötelessé, ott a szóbeli úton létrejött megállapodást semmiféle későbbi jegyzet, vagy könyvelés alapján nem lehet írásbeli szerződéssé minősíteni és megilletkezni. Ennek alapján az ítéletábla elutasította a minisztérium panaszát.

Az egyesületnél ily módon letett és beiktatott árjegyzékek a legnagyobb titoktartás mellett fognak megőriztetni s azokba illetéktelen harmadik személy betekintést nem nyerhet. E listák letétele azt a célt szolgálja, hogy későbbi árkifogásolás esetén a kereskedőnek adott viszonyok között elérhető legjobb bizonyítéka legyen, hogy március 4-óta nem drágította az áruát.

Az új rendeletről értelmében minden-nemű cikkről bélyegmentes jegyzék (Nota) állítandó ki a vevő kívánságára az áru és az ár pontos megjelölésével.

Ez az intézkedés nem változtat a bélyegtörvény ama előírásán, hogy 3000 leien felüli detail eladásnál bélyegezett számla állítandó ki.

A nagykereskedők és gyárosok kötelesek legké-

A termelés és árelenőrzés új törvényének okai

A nemzetgazdasági miniszter fejtegetései a törvényhozók érkekezetén.

Angelescu nemzetgazdasági miniszter a törvényhozás megnyitása előtt értekezletet tartott a parlament kereskedő és iparos csoportban választott tagjaival és az alkalommal kifejtette azokat az okokat, amelyek sürgőssé tették a mai lapunkban részletesen ismertetett termelési, behozatali és árszabályozási új törvénynek a megalkotását.

Az árdragításra vonatkozó november 18-iki spekulatív törvény csupán a közszükségleti cikkeket tette árelenőrzés tárgyává és majdnem kizárólag csak ezekre vonatkozólag intézkedett a kötelező árú-kiszolgáltatásról és az árúhalmozás tilalmáról, valamint a mesterséges áremelési kísérletek büntetéséről. Minthogy minden egyéb áru forgalma egyelőre kötetlen és szabad maradt, ellenállhatatlanul az a helyzet alakult ki, hogy a szorosan vett közszükségleti cikkek kötött áraival szemben az összes többi cikkek fokozatosan drágultak és így

lassan általános drágulási irányzat férközött be.

Ez rácsúrt arra az elgondolásra, amely szerint a közönség erősebben ráfékszik a közszükségleti cikkek vásárlására és ehhez mérten ellanyhul a kereslet egyéb áruk iránt, tehát ezeknek az árai legálább is állandósulnak, ha nem olcsóbbodnak.

Ebben a helyzetben elkerülhetetlen volt az egész gazdasági élet minden területét átfogó intézkedések életbeléptetése. Szükséges volt ez annál inkább, mert

a termelés egyensúlyát is biztosítani kellett az áralakulás nyugalma érdekében.

Gondoskodni kell, hogy a mezőgazdasági nyersanyagtermelés együtt haladjon az ipari feldolgozással és a viszonyok folytán korlátozott behozatal mellett gondoskodni tudjon az árszükséglet fedezéséről, ami legmegbízhatóbb alapja az árak lehető féken tartásának.

Teljes egészében érvényben kellett tehát tartani a közszükségleti cikkek árelenőrzési törvényét, de ugyanakkor életbe kellett léptetni az összes egyéb áruk termelésének fenntartását, sőt lehető nevelését biztosító új törvényt is.

sőbb március 24-ig bezárólag a városházán 2 példányban nyilatkozatot (deklarációt) benyújtani a következő adatok feltüntetése mellett:

A raktárukon levő bármilyen módon tárolt áruk mennyisége, ezek önköltségi és beszerzési ára.

Milyen belföldi és külföldi gyár és kereskedelmi képviselői vannak?

Bejelentési mintákkal az egyesület szolgál.

A nagykereskedők és gyárosok pontosan minden hó elsején kötelesek kétféle helyzetjelentést (situație) 2 példányban ugyancsak a városházán betérjeszteni,

nevezetesen:

1. Az általuk eladott árucikkek mennyiségéről és eladási áráiról a vevők pontos címjegyzékével.

2. Egy másik helyzetjelentést az általuk vásárolt áruk mennyiségéről, azok áráiról, az eladó cégek (gyárak) címének pontos megjelölésével.

Ezeknek a nyilatkozatoknak mintája az egyesület irodájában ugyancsak a tagok rendelkezésére áll.

A nyilatkozatok és helyzetjelentések idejében való be nem nyújtása 500—20.000 leig terjedő pénzbírsággal sújtandó.

A pénzbírságok mellett közgazdasági úton elrendelhető a kihágást elkövető cégek üzletének (üzemének) időleges vagy végleges bezárása s esetleges elkobzása.

Egy másik ok is sürgősen követelte az új törvény intézkedéseit. Ez a termelőkartellek helyzetéből alakult ki. A köztudatban a kartellek úgy szerepelnek, mint gazdasági hatalmak. Azonban a kartelltörvény szigorú ellenőrzési korlátokat tartalmaz. Ezek között van az, hogy

a kartellekben egyesült iparvállalatok nem emelhetik az árakat csak a kartelltanács vizsgálata és a nemzetgazdasági miniszter engedélye alapján.

Ezzel a közérdekből kötött helyzettel szemben a viszonyok mostani rendkívüli alakulása folytán szabadabb lehetőségek nyíltak azoknak az iparvállalatoknak a részére, amelyek kartellen kívül állottak. Ezeket pillanatnyilag nem korlátozta árszabásunknak önkényes megállapításában legfeljebb csak a spekulatív törvény elvi kijelentése, hogy tilos az alaposan nem igazolható áremelés, — ami azonban legfeljebb utólagos eljárásokra vezethetett volna. Ebben a helyzetben olyan irányzat is mutatkozott, amely nagyobb szabadság végett a kartellek feloldására törekedett. Minthogy azonban a kartellek egyesített termelési erőt és gazdasági kiegyensúlyozást is jelentenek, közérdek kívánta az egész ipari termelés egyenlő árelenőrzését és a termelés mennyiségének feltétlen biztosítását.

Ami az importot illeti, szintén az állandóság és ellátási biztonság tette szükségessé, hogy a régi importőrök eddigi behozatali hányaduk erejéig elsőbbséggel bírjanak új jelentkezőkkel szemben. Ez a kedvezmény a régi cégek tevékenységét fokozni hivatott.

Egyebekben jelezte a miniszter, hogy a legrövidebb idő alatt megjelenik a törvény végrehajtási utasítása, amely minden részletkérdésre pontos intézkedéseket fog tartalmazni.

A miniszter kijelentette még, hogy a törvényről az ipar és kereskedelem meghívandó képviselői előtt külön fog ismertetést adni és az érdekeltekkel megbeszélést fog folytatni, hogy megjegyzéseiket és kívánságaikat megtárgyalván, azokat az utasításnál figyelembe vehesse.

Német partvédő meg egyik ágyúja a Keleti-tenger partján

= Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.51—76.32, belgas 23.96—24.30, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, svájci frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: dragma 0.99—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, német márka 40.50—41.50 és 49—50, pengő 26.50—27, olasz líra 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

(=) A bányai gabonapiacra élénk kereslet mutatkozik a búza iránt és az üzletkötések is megindultak. A piaci árak a következők: Búza 535, tengeri 395, korpá 330, újab 520, muharmag 1050, napraforgómag 950, tökmag 1500, tavaszi árpa 520 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 62 lei kilónként.

(=) Kereskedők fontos megbeszélései. A Temesi Kereskedelmi Testület Szövetségének titkári hivatala közli, hogy az új árelőíró törvényhez való alkalmazkodás megbeszélése céljából az összes temesvári és vidéki kereskedői egyesületek, a Sfatulok és más hasonló szervezetek tagjait a következő napokra meghívja: 1. A fűszer- és élelmiszerkereskedőket vasárnap, a hó 10-én délelőtt kilenc órára a szövetségnek a volt Lloyd-palota első emeletén levő helyiségébe, a Cercul Comercial klubhelyiségébe. Ezen alkalommal az új lisztlajstromok vezetése és beszerzése is szóba kerül. 2. Az összes többi szakmákat, a kis- és nagykereskedőket, a hó 11-én, hétfőn este 9 órára ugyancsak az említett helyiségbe hívja meg a kereskedelmi szövetség. A rendkívül fontos tanácskozásokról saját érdekében egyetlen kereskedő se hiányozzék.

= A nyers és sózott bőrök bejelentése. A nemzetgazdasági minisztérium a nyers bőrökre vonatkozó legutóbbi törvény értelmében felhívást bocsátott ki avval a figyelmeztetéssel, hogy a március 2-án megjelent törvény értelmében a bármilyen címen bárki által birtokban tartott nyersbőröket 10 nap alatt be kell jelenteni a minisztériumnál, ha pedig ezek a bőrök szállítás alatt vannak, a beérkezés után két nap alatt kell a bejelentést megtenni. A felhívás rámutat arra, hogy a mulasztás a törvény szerint súlyos büntetés alá esik.

(=) A kereskedelmi és iparkamara köréből. Fratila Jon, a temesvári kereskedelmi és iparkamara vezető titkára, aki mint tartalékos tiszt katonai szolgálatot teljesített, visszaérkezett és Arsenovici Zoltán dr. titkártól ismét átvette a kamara titkári hivatalának vezetését.

= Miniszteri hirdetmény az új külkereskedelmi eljárásról. A külkereskedelmi minisztérium hirdetményt tett közzé, amelyben köztudomás végett összefoglalja az új külkereskedelmi törvénynek lapunkban teljes részletességgel ismertetett rendelkezéseit. A közlemény főleg a devizákra vonatkozó különböző rendelkezéseket és átmeneti intézkedéseket foglalja össze. Ezek között kiemeli, hogy azok a valuták és devizák, amelyek nem kivitelből, hanem egyéb forrásokból erednek, kizárólag a Nemzeti Bank részére adhatók el és pedig a szabadforgalmi devizák árán, tehát a hivatalos kurszus és a 38% felár együttes összegéhez még ennek 50%-át számítva pótfelárnak. A kompenzációs A), B) rendszer teljesen megszűnik, az Angliával erre vonatkozólag fennálló egyezmény lejártáig hatályos marad.

= A kereskedelmi cég jog nem örökölhető. A központi bélyegbizottság most tartott ülésén az a sűrűn előforduló és még is nyílt kérdés került megvitatás alá, hogy vajjon lehet-e örökölni kereskedelmi céget, lehet-e tehát a cég, mint eszmei örökség után öröklési illetéket kirotni. A kérdés a cégbejegyzési törvénnyel függ össze, amely nem engedi meg azt, hogy az elhalt cégtulajdonos elismert örököse folytathassa a céget, hanem a régi cég törlesztését és az új tulajdonos részéről új bejegyzési engedélyt ír elő. Ennek a jogi helyzetnek a világában adta a központi kinstári bizottság azt a véleményét, hogy miután az 1931. április 10-iki cégbejegyzési törvény 4. szakasza azt rendeli, hogy a kereskedés folytatásához előbb a cégjegyzékbe bejegyzés szükséges, a 14. szakasz pedig elrendeli, hogy a tulajdonos halála esetén a céget az érdekeltek kérésére, vagy hivatalból törölni kell, — a cégbejegyzést tehát egyéni cégnél csak is a kérdéses egyénre vonatkozik és több egyén ezáltal csak eredetileg bejegyzett társas cégen belül lehet jogosítva, ennél fogva öröklés útján a cég jog, a „fond de comert” nem szerzhető meg, az elhunyt jogát törölni kell, az örökösök pedig, ha folytatni kívánják az elhunyt üzletét, új bejegyzést kell kérjenek a saját nevükben egyéni, esetleg társas cégre. Ha azonban ilyen alapon az örökösök az örökhagyó üzletét folytatják, kötelesek a bélyeg-törvény 15. szakaszának 7-ik paragrafusában előírt illetéket fizetni.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

SPORTSESEMÉNYEK

A román válogatott nemzetközi műsora

A labdarugószövetség a következő nemzetközi mérkőzéseket terjesztette elő az Ország Öre parancsnokságának jóváhagyás végett:

Március 31-én: Románia A)—Jugoszlávia A) Bucurestiben.

Március 31-én: Románia B)—Jugoszlávia B), Belgrádban.

Április 14-én: Románia A)—Olaszország A), Rómában.

Április 14-én: Románia B)—Törökország B), Bucurestiben.

Május 19-én: Magyarország A)—Románia A), Budapesten.

Május 19-én: Románia B)—Magyarország B), Temesvárott.

Sporthírek mindentelől

Március végén ül össze a szövetségi tanács. Március hónap végén, tehát a március 31-iki román—jugoszláv mérkőzés megelőzően összeül a labdarugószövetség tanácsa.

Külön rendezésben játsszák le a fővárosi mérkőzéseket. A Juventus és az Unirea-Tricolor vezetői nem tudnak megegyezni a közös rendezést illetően, így a Juventus—AMTE és az Unirea-Tricolor—Rapid FC mérkőzéseket külön pályákon és külön rendezésben bonyolítják le.

Budapestben bonyolítják le a magyar—német tornászversenyt. A magyar—német tornászviadalt május 5-én Budapesten bonyolítják le, amelyen a két ország legjobbjai vívják meg nemes versenyüket.

Kisorsolták a Román Kupa mérkőzéseit. A Román Kupa bizottság megejtette a hátralevő mérkőzések sorsolását. A sorsolás szerint a csapatok a következő párosításban játszanak: Kárpát FC—Venus, FC Braila—Victoria, Sp. Studentesc—Dragos Vodă, Rapid FC—X. A vasútcscapat ellenfele az U-Tricolor—FC Ploesti mérkőzés győztese lesz. A Kárpát FC—Venus mérkőzést Nagybanján kellene lejátsszani, valószínű azonban, hogy a két egyesület megegyezik abban, hogy a mérkőzést a fővárosban bonyolítsák le.

A német versenyzők indulnak a bresciai gépkocsiversenyen. Április 28-án a sportkocsi számára kiírt bresciai nemzetközi gépkocsiversenyre Németország is elküldi versenyzőit. A Baxerische Motorwerke egy egészen a motorig újra tervezett, különösen alacsony és merevített acélső-futóművel és könnyű fémhöz készült áramvonalas karosszériával ellátott sportkocsija is résztvesz a versenyen.

Halasztást szenvednek a román B) bajnokság mérkőzései. A sorsolás szerint a nemzeti bajnokság B) osztályában vasárnap kellett volna lejátszani az első forduló mérkőzéseit. Tekintettel azonban arra, hogy a pályák mindenfelé használhatatlanok, ezeket a mérkőzéseket egy héttel elhalasztják. A szövetség azonban további halasztást nem engedélyez és március 17-én a mérkőzéseket minden körülmények között le kell játszani.

Csak a 18 éven alóli ifjúsági játékosok szerepelhetnek a Duna Serleg ifjúsági mérkőzésein. A Temesvárott lezajlott Duna Serleg értekezlettel kapcsolatban Iuga Liviu dr. kijelentette, hogy játékosvezetőket mindig az a szövetség ad, melynek csapata nem játszanak. Így a román—jugoszláv mérkőzésre a magyar szövetség jelöl bírót. Minden ország három csapattal vesz részt a mérkőzéseken: A) és B), valamint az ifjúsági csapattal. Az ifjúsági csapatban csak olyan játékosok szerepelhetnek, akik még nem töltötték be a 18-ik életévüket.

Március 25-én lesz a román—német női asztali teniszmérkőzés. Románia és Németország női asztali teniszesei március 25-én Bucurestiben mérkőznek össze erejükért. Március 25-én a román játékosoknak részt kellett volna venniük a magyar bajnoki versenyeken, azonban a magyar szövetség távbeszélőn közölte, hogy a bajnokságokat április 15-re halasztották. A román versenyzőket március 25-re Bécsbe, április 15-re pedig Budapestre meghívták.

Április 23-án a Ripensia a Hungáriával játszik Temesvárott. A temesvári kerületi szövetség azt kérte a szövetségtől, hogy az április 23 és 29-iki napokat engedélyezze nemzetközi mérkőzések rendezésére. A főszövetség elvben hozzájárult a kéréshez, egyben pedig kikötötte, hogy az április 28-iki napot a Ripensia részére engedélyezte a budapesti Hungáriával való mérkőzésre.

SZOMBAT, MÁRCIUS 9.

Rádió

PÉNTEK, MÁRCIUS 8.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13.10: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: Mandolin és zongora kettős. 14: Rádió ujság. 14.20: Akkordeon számok. 14.40: Xilofon hangverseny. 15: Rádióhírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Szlav népi zene hanglemezről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Vonósnégyes hangverseny. Radio Bucuresti. „Faust” Daljáték öt felvonásban. 21.25: Rádió ujság. 22.25: Rádió ujság, sporthírek. 24: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ebresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 11.45: Történet a betyárvilágból. Előadás. 13.10: Szalónzene. 13.40: Hírek. 14.30: Rendőrzene. 15.30: Hírek. 17.40: Diákfélóra. 17.45: Időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Sportközlemények. 18.25: Részletek a Broadway szerenádo című filmzenéjéből. 18.55: Előadás. 19.20: Zongora hangverseny. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 21.10: A Filharmoniai Társaság hangversenye. 22: Hírek. 23: Hírek. 23.20: Angol dalok.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Román népi zene hanglemezről. 13: A Motoi-zenekar hangversenye. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: A Motoi-zenekar folytatja hangversenyét. 14: Rádió ujság. 14.20: A Motoi-zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Vallásos zene hanglemezről. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.20: Vidám népdalok. 20.45: Rádió ujság. 21: A rádió postája. 21.15: Énekkari hangverseny. 22.10: Rádió ujság. 23: Nagy énekesek hanglemezről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ebresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? Előadás. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.40: Művészlemez. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Idő, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hegedű hangverseny. 19: Rádió posta. 19.15: Szalónzene. 20.15: Hírek. 20.25: Filharmonikus zene. 20.40: Felőlvásás. 21.05: „Handa-banda”. Egy női zenekar kalandjai három felvonásban. 22.15: Hírek. 23.45: Hírek. 24.25: Cigányzene.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.25: Előadás hanglemezekkel. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés.

Az angol munkáspárt élesen bírálja a kormány Palesztina-politikáját

A gyarmatügyi miniszter szerint megvalósult a zsidók nemzeti állama

Londonból jelentik: A palesztinai rendelkezésre vonatkozó parlamenti vita tegnap kezdődött meg a munkáspárti bizalmatlansági indítványának beterjesztésével. Noel Baker a rendelet szövegét bírálta és hangoztatta többek között, hogy az angol kormány semmiféle bizonyítékot nem hozott fel arra nézve, hogy a földjeiket eladott arabok száma 1933 óta jelentős mértékben növekedett volna. Utána Sir Archibald Sinclair liberális párti vezető bírálta a kormánynak azt a szokatlan eljárását, amellyel ezt a határozatot hozta.

Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter válaszolt az interpellációkra és a következőket jelentette ki:

— Noel Baker és Archibald Sinclair urak azt állították, hogy a palesztinai földvásárlásra vonatkozó rendelkezés

igazságtalan és bűnös cselekedetet jelent a palesztinai zsidókkal szemben

és egyben a mandatárius jog megsértését is. Ez ellen tiltakozom, mert a palesztinai földeladások ellenőrzése olyan fontos kérdés, hogy ha mandatárius megbízatási kötelezettségeinket végre akarjuk hajtani, úgy erre szükség van. A zsidók az utóbbi húsz esztendő alatt követésre méltó, csodálatos munkát hajtottak végre Palesztinában. E munka következtében közvetve, vagy közvetlenül az arab lakosság olyan jó gazdasági körülmények közé került, amelyet soha nem ismert. Legfontosabb tény azonban az, hogy

20 év alatt 350 ezer zsidónak sikerült Palesztinában nemzeti otthonot találni.

A kormány politikája nem irányul arra, hogy ezt a fejlődést megakadályozza. Még igen sok gyarmatosításra alkalmas hely van azokon a területeken, amelyeket eddig vásároltak meg a zsidók. Nem áll az, hogy a kormány ezen rendeletét az arab politikai nyomás következtében adta ki. Ha az arab politikai követeléseket teljesíteni akartuk volna, úgy sokkal tovább kellett volna mennünk, mert

az arab vezetők mindenféle földeladást meg akartak tiltani a zsidók számára.

Az utóbbi hetekben olyan értesüléseket kaptunk Palesztinából, hogy a látszólagos nyugalom ellenére állandóan nő az arabok elégedetlensége és olyan mozgalom indult meg, amely ellenséges magatartást tanúsított a mandatárius hatalommal szemben. Ha az arabok bizalmát megsemmisítjük, Palesztinában a helyzet lényegében megváltozhat és ha zavargások törnének ki Palesztinában, az átterjedne Transjordániába, Irakba, Egyiptomba, sőt Indiába is. Elismerem, hogy az utolsó szó joga a népszövetségi tanácsot illeti, de számítok arra, hogy a tarácstagok is a mi álláspontunkra helyezkednek.

A zsidó nemzeti otthon Anglia jóakarátú és hatalmas protektorátusa alatt megvalósult, meg is marad és továbbra is fejlődni fog. Elismerjük a palesztinai zsidók jogait, de ott arabok is laknak, akiknek a zsidókéval egyenlő jogaik vannak s ezeket a jogokat épp úgy meg kell védelmeznünk, mint a zsidók jogait. Nem lehet Palesztinában béke és fejlődés csak abban az esetben, ha a két nép jogait kölcsönösen elismerjük. A bizalmatlansági indítvány elutasítását kérem.

A bizalmatlansági indítványt 292 szavazattal 122 ellenében elutasították.

(Rador.)

A belgrádi sajtó rendkívül melegen ir Giurescu új propagandaügyi miniszteréről és Stoica államtitkárról

Belgrádból jelentik: a Politika és a Vreme című lapok a román kormányban történt legutóbbi változással kapcsolatosan a következő megállapításokat teszik: Constantin Giurescu, az új propagandaügyi miniszter egyike a fiatal román nemzedék legkiválóbb vezetőinek, aki az ország közművelődési és politikai életében elsőrendű szerepet tölt be. Az új miniszter 1901-ben született, Bucurestiben végezte középiskoláit és az egyetemet, majd külföldön folytatta tanulmányait. Visszatérve az országba, a középiskolai oktatásba kapcsolódott be, focsanii egyetemi tanárrá nevezték ki, majd 1926 január elsején a bucurestii egyetem irodalmi tanszakán előadóvá nevezték ki. Egy év múlva, 27 esztendőskorában a bucurestii egyetem román történelmi tanszékére hívták meg. Első ízben 1932-ben választották képviselővé és mint törvényhozó kivételes szónoki képességről tett tanúságot. Élénk temperamentuma jellemezte, valamint az, hogy törvényhozói ténykedésében mindenkor a bizonyítékokkal való alátámasztás vezette. Tavaly, 1939 február elsején az aladunai tartomány királyi helytartójává nevezték ki, amely megbízatás miniszteri rangot jelent. Ebből a hivatalából már 1939 október 28-án elszólították, hogy miniszteri tárca élére állítsák: a NUF minisz-

tériumának vezetésével bízták meg, most pedig, mint propagandaügyi miniszter tette le az esküt.

A két lap a továbbiakban Vasile Stoica propagandaügyi államtitkár személyével foglalkozik. Megállapítják, hogy az államtitkár erdélyi származású Avrig községből való és olyan családból származik, amelynek hagyománya a román nemzeti küzdelem. Stoica államtitkár tanulmányait Budapesten, Bécsben és Londonban végezte, a háború alatt az ökirályságba távozott és a román hadseregbe soroztatta magát. A béketanácskozások során Amerikába utazott, ahol sikerrel támogatta a román ügyet. Romániába visszatérve élénk közírói tevékenységet fejtett ki. Vasile Stoica tehetséges újságíró, nagyműveltségű férfiú, a Rador hírszolgálati ügynökség igazgatója volt, az ügynökség megteremtője és első igazgatója egyébként Gafencu Gligore jelenlegi külügyminiszter volt. Diplomáciai szolgálatba lépett Vasile Stoica, a washingtoni román követség kötelékében működött, majd, mint meghatalmazott miniszter Románia tiranai, szófiai és rigai követségeit vezette. A nagykövetségi viszonyok bevezetése után első nagykövetségi megbízottként Vasile Stoicat akreditálták a török kormány mellé.

(Rador.)

Magyar gyermek adománya a létegyházaik hajléktalan négy kis magyarnak

Resicáról tegnap utalványt hozott a posta. A feladó Szabó Csöpi negyedik osztályú elemi iskolai tanuló. A szelvényen ezt írja: „Nagy Pál házának leégése miatt szomorú helyzetbe jutott négy kis magyar testvéremnek küldöm ezen ezer leit.“ Öreg Nagy Pál négy kicsi unokája bizonyára hálásan fog örvendeni, hogy távolban élő magyar testvérük szíve megesett rajtuk. Hisszük, hogy a példa hatni fog más kismagyarokra is és követni fogják azt. Tegnap Nagy Pál és családja részére a következő segélyadományokat kaptuk: Szabó Csöppi 1000, dr. Jávör Béláné 500 és Romi Kálmán 50 lei. Eddigi gyűjtésünk 6920 lei. A gyűjtést folytatjuk és minden, a Déli Hírlaphoz juttatott adományt nyilvánosan nyugtázzunk.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovásban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La novari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nogrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Állást keres

Órákönyvelést vállal mérlegképes könyvelő. Cimeket a kiadóba kéri. 845

Munkán kívüli rádiótechnikus alkalmazást keres, teljes garanciával olcsón vállal javítást, legkomplikáltabb munkákat, átalakításokat. Levelezőlap-nívásra házhoz megy. Ugyanott kitűző rádió sürgősen eladó. Cím sziveségből: Bizony házasságközvetítő. Vácárescu 11. 723

Lakás

Elegánsan bútorozott uccai szoba különbejárattal azonnalra kiadó. I., Str. Eugen de Savoya 1. I. em. 1. 675
Déli fekvésű 5 szobás lakás I. emeleti, 5 szobás lakás II. emeleti orvosi rendelő, vagy irodai célokra alkalmas május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Autó-velei

Ebédlő asztal eladó. IV., Str. Bolintianu 14. 965

Eladó betegség miatt I. oszt. étterem nagy forgalmú söntéssel Temesvár-Józsefváros legforgalmasabb helyén. Ajánlatokat „Jó forgalmú” jelígre a kiadóba. 703

Eddig soha sem létezett árakat kaphat, ha régi ékszereit, ezüstöket, perzsaszőnyeget, vagy más értéktárgyat elad Sternberg-nek Str. Merci 1. 257

Kétszemle

Szegedi paprika termeléshez a magot ingyen átengedjük és a termés átvételét a napi áron biztosítjuk. Közlelbi felvilágosítást „Aroma” Paprikamalomnál, Timisoara I., Str. Mărășesti 1. 722

Tartós hullám
a legmodernebb készülékkel és gép nélkül
Waltrich
fodrász
Traian-tér 8. szám

Hirdessen a Déli Hírlapban!